Айтүүлс ХК-ийн хувьцаа эзэмшигчдийн ээлжит хурлын материал

2023 оны 4 сарын 15

АГУУЛГА

КОМПАНИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТАЙЛАН 1

Компанийн үйл ажиллагааны тайлан 3
Эрхэм зорилго, Алсын хараа, Үнэт зүйл 4
Чанар болон мэдээллийн аюулгүй байдлын бодлого 5
ТУЗ-ийн даргын мэндчилгээ 6
Гүйцэтгэх захирлын мэндчилгээ 7
ХЭХ-ийг зарлан хуралдуулах тухай ТУЗ-ийн тогтоол 8
Тооллогын комиссын тогтоол 10
Хувьцаа эзэмшигчдийн ээлжит хурлын дэг 12
ТУЗ-н гишүүдийн танилцуулга 13
2022 оны онцлох ажлууд, үйл явдлууд 16
Аудитын тайлан, дүгнэлт 18
Айтүүлс ХК-ийн санхүүгийн тайлан, шинжилгээ 21

ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧДИЙН ХУРЛЫН ХЭЛЭЛЦЭХ АСУУДЛЫН МАТЕРИАЛ 2

Хэлэлцэх асуудлууд 31
Үйл ажиллагааны болон санхүүгийн үр дүнд хийсэн ТУЗ-ийн дүгнэлт 34
Тогтоолын төслүүд 39
ТУЗ-д нэр дэвшигчдийн танилцуулга 43
Саналын хуудас 48

ДАТА ТӨВИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ, ТЕХНОЛОГИЙН ЧИГ ХАНДЛАГА 3

Таны мэдээлэл хаана хадгалагддаг вэ? 52
Дата төвийн стандарт 55
Мэдээллийн аюулгүй байдлын зарчим түүний ойлголтууд 60
IPv4 хаягаас IPv6 хаяг руу шилжих цаг болжээ 62

КОМПАНИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТАЙЛАН

Эрхэм зорилго

Дижитал орчны үнэ цэнийг хүчирхэгжүүлэх найдвартай суурь нь байна.

Алсын хараа

Дэлхийн жишигт нийцсэн дата төвд хэрэглэгчийн мэдээллийн аюулгүй байдлыг хангаж, эргэлзээгүй сонголтыг бий болгоно.

Үнэт зүйлс

Бид - Үнэнч хариуцлагатай
Бид дэлхийд өрсөлдөх чанартай бүтээгдэхүүн үйлчилгээг үзүүлэхдээ ямагт үнэнч байж цаг хугацаандаа хариуцлагатай үйлчилгээг үзүүлдэг хамт олон.

Бид – Чадварлаг
Бид мэдээллийн технологийн чиглэлээр өндөр түвшинд бэлтгэгдсэн чадварлаг хамт олон.

Бид - Эелдэг
Бид хэрэглэгч нартаа цаг ямагт эелдэг боловсон хүнлэг хандаж, тулгарсан асуудлыг нь шийдэхдээ ямагт найрсаг үйлчилгээг үзүүлдэг баг, хамт олон.

Бид - Стандарт хэрэгжүүлэгч
Бид хууль эрх зүйн хэм хэмжээг нягт сахин баримталж зохих стандарт горимын дагуу хэрэглэгч, харилцагчийн эрэлт хэрэгцээг бүрэн хангасан үйлчилгээ үзүүлдэг хамт олон.

Бид -Хурдан шуурхай
Бид харилцагч, хэрэглэгчийн хүссэн цаг хугацаанд хүссэн үйлчилгээ, тулгарсан асуудал, хүсэлт, саналыг эн тэргүүнд харгалзан үздэг шуурхай хамт олон.

Бид - Бүтээлч
Бид ямагт шинэлэг оновчтой санааг бүтээгдэхүүн үйлчилгээндээ нэвтрүүлдэг бүтээлч хамт олон

“Айтүүлс” ХК-ийн Чанар болон Мэдээллийн аюулгүй байдлын бодлого

Бид хэрэглэгчийн хэрэгцээ шаардлагад нийцсэн мэдээллийн технологийн үйлчилгээг тасралтгүй хүргэхийн тулд орчин үеийн инновацлаг технологи, чадварлаг хүний нөөцөөр хангаж, хэрэглэгчийн дуу хоолойг сонсож, холбогдох гэрээ болон хууль, тогтоомжийн шаардлагыг чандлан мөрдөж ажиллана.

Бид чанар, мэдээллийн аюулгүй байдлын менежментийн тогтолцооны стандартын шаардлагуудыг хангах үйл явц, дүрэм, журмуудын хэрэгжилтийг хэмжигдэхүйц үр дүнд үндэслэн тасралтгүй сайжруулна.

Энэхүү бодлогыг байгууллагын стратеги, бизнесийн хэрэгцээ шаардлагад нийцүүлэн холбогдох бүх сонирхогч талуудад нээлттэй байлгана.

Бид дата төв, цахим хэрэгсэл, хүний оюун ухаанд хадгалагдаж буй мэдээллийг биет хөрөнгөтэй ижил түвшинд анхаарч хамгаална. Мэдээллийн аюулгүй байдлын нууцлал, бүрэн бүтэн, хүртээмжтэй байдлын хэрэгжилтийн хяналтыг компанийн нэгдсэн менежментийн тогтолцооны үйл явц, чанар, мэдээллийн аюулгүй байдлын зорилтын хэмжилт, удирдлагын дүн шинжилгээгээр хэрэгжүүлнэ.

ТУЗ-н даргын мэндчилгээ

Мэдээллийн технологийн салбар бол үндэсний аюулгүй байдал, хөгжлийг тодорхойлох нэгэн хүчин зүйл болж, ач холбогдол нь өссөөр байгаа бөгөөд энэхүү салбарт үйл ажиллагаа явуулж буй үндэсний компанийхаа хөрөнгө оруулагч болон хувьцаа эзэмшиж буй Та бүхэндээ юуны өмнө талархал илэрхийлье.

2019 оноос эхэлж дэлхий нийтийг хамарсан цар тахлын үеийн халдвар хамгааллын дэглэм, хөл хорио нь хүн төрөлхтний хувьд мэдээллийн технологийг салбар бүр нэвтрүүлэх, цахим шилжилтийг хийх шаардлагыг эрчимжүүлсэн билээ.

Ийнхүү мэдээллийн технологийн хэрэглээ салбар бүрт өсч байгаагийн зэрэгцээ манай компанийн ирээдүйн чиг хандлагад чиглэсэн бүтээгдэхүүн үйлчилгээ нэвтрүүлэхээр шийдвэрлэн, амжилттай хэрэгжүүлж ажиллаж чадсаны дүнд 2022 онд компаний үйл ажиллагаа тэлж, харилцагчдын тоо нэмэгдэж, ашиг, орлого нэмэгдсэн байгааг хэлэхэд таатай байна. Тухайлбал, дэлхий нийтээр үүлэн технологи руу шилжих хандлагад нийцүүлэн, ТУЗ-өөс үндэсний клауд дата центерийн үйлчилгээг нэвтрүүлэх төлөвлөгөө, хөрөнгө оруулалтыг баталж байсан бөгөөд тус үйлчилгээ нь борлуулалтын дүнд томоохон дүн эзлэх бүтээгдэхүүн болж чаджээ.

Өнгөрсөн жилд Төлөөлөн удирдах зөвлөлөөс компанийн үнэт зүйл, стратеги, зорилгыг шинэчлэн тодорхойлж, гүйцэтгэх удирдлагын баг болон ажилтнуудын хөдөлмөрийн бүтээмжийг нэмэгдүүлэх, технологийн шинэчлэлт, түүний үйл ажиллагааны найдвартай байдлыг бэхжүүлэх, шаардлагатай хөрөнгө оруулалтыг шийдвэрлэхтэй холбоотой чухал шийдвэрүүдийг гаргахын зэрэгцээ хувьцаа эзэмшигчдийн эрх ашгийг төлөөлөн компанийн санхүү, үйл ажиллагаанд хяналт, үнэлгээг хийж, зөвлөмж өгч ажиллалаа.

ТУЗ-ийн хувьд өнгөрсөн онд компанийн хувьцаа эзэмшигчдийнхээ эрх ашгийг дээдлэн, хөрөнгө оруулалтын өгөөжийг өндөр байлгахад анхаарч, компанийн засаглал ил тод байдлыг нэмэгдүүлэхийг зорин ажилласан бөгөөд цаашид ч энэхүү чиг, зорилтоо баримтлан ажиллах болно.

Та бүхэнд өндөр амжилт, эрүүл энх, сайн сайхан бүхнийг хүсэн ерөөе.

ТӨЛӨӨЛӨН УДИРДАХ ЗӨВЛӨЛИЙН ДАРГА

Г.ХАТАНБОЛД

Гүйцэтгэх захирлын мэндчилгээ

АЙТҮҮЛС КОМПАНИЙН ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧИД ТА БҮХНИЙ ЭНЭ ӨДРИЙН АМГАЛАНГ ЭРЭН МЭНДЧИЛЬЕ.

Та бидний хэвийн амьдрал дараа үед шилжин дижиталчлагдаж, юмсын интернэтийн хэрэглээ өсөн, хүмүүсийн зураг, өгөгдөл мэдээллийн хэмжээ нь гар утас, компьютерын багтаамжаас хальж, клауд орчинд хувийн мэдээллийн орон зайг түрээслэн ашиглах хэрэгцээ жилээс жилд өсөн нэмэгдэж байна.

Өнөөдөр дэлхийн 100 гаруй оронд 8,000 гаруй дата төв ажиллаж, агуулж буй мэдээллийн багтаамж 60 зетабайт (10^{27}) хүрсэн бөгөөд сүүлийн 15 жилд дэлхийн нийт дата төвийн агуулж байгаа мэдээллийн багтаамж 150 дахин өссөн. Ирэх 3 жилд өнөөгийн багтаамжаас хэдэн арав дахин их хүчин чадал шаардахаар тооцоологдож байна.
Үүний хэрээр мэдээллийн технологийн тулгуур дэд бүтэц болох дата төвийн үйл ажиллагаа ч өргөжин тэлж ирсэн бөгөөд цаашид ч тасралтгүй өсөн нэмэгдэх юм.

Бид энэхүү хэрэгцээ шаардлага, зах зээлийн тэлэлтийг угтан дата төвийнхөө зай талбай, дэд бүтэц, системийн хүчин чадлыг тасралтгүй өргөжүүлж, мэдээллийн аюулгүй байдлын нууцлал, бүрэн бүтэн, хүртээмжтэй байдлын хэрэгжилтийн хяналтыг компанийн нэгдсэн менежментийн тогтолцооны үйл явц, чанар, мэдээллийн аюулгүй байдлын зорилтын хэмжилт, удирдлагын дүн шинжилгээгээр хэрэгжүүлэх бодлогыг баримтлан үйл ажиллагаандаа Чанарын удирдлагын тогтолцооны ISO9001, Мэдээллийн аюулгүй байдлын удирдлагын тогтолцооны ISO27001 стандартуудыг хэрэгжүүлэн, урт хугацааны тогтвортой үйл ажиллагааг хангуулахаар ажиллаж байна.
2022 онд бид бизнесийн үйл ажиллагаандаа (1) Нэгдсэн менежментийн тогтолцоог нэвтрүүлэх, (2) Харилцагчийн үйлчилгээний стандартыг хэрэгжүүлэх, (3) Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартыг мөрдүүлэх, (4) Олон улсын дата төвийн TIER II стандартыг хангаж ажиллах зэрэг зорилгын хүрээнд мэргэжлийн компаниудаас нийт 61,27 сая төгрөгийн өртөг бүхий 4 төрлийн Зөвлөх үйлчилгээг авч ажиллалаа.

Дата төвийн үйл ажиллагааны хувьд олон улсын TIER II стандартад бүрэн нийцсэн, үйл ажиллагааны 7/24/365 горимоор 99.99%-ийн тасалдалгүй үзүүлэлттэй ажилласнаар, оны эцсийн байдлаар 12,616 хэрэглэгч веб байршуулах, сервер байршуулах, виртуал болон клауд сервер түрээслэх, и-мэйл, домэйн нэр, хамгаалалтын нийт 16,466 идэвхтэй үйлчилгээг авч байна.

Мөн 2022 онд дэд бүтцийн сайжруулалт, бүтээгдэхүүн үйлчилгээний шинэчлэлтэд зориулан нийт 535,96 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтыг хийж 3,88 тэрбум төгрөгийн үйлчилгээний орлогыг цуглуулан, нийт 270,55 сая төгрөгийн цэвэр ашигтай ажилласан байна.
Компанийн дунд хугацааны стратеги зорилтын хүрээнд Улаанбаатар болон Дархан хотуудад TIER III стандартыг хангасан дата төвийг байгуулан ашиглалтад оруулж, улс орны дотоодод төдийгүй олон улсын түвшинд үйл ажиллагаагаа өргөжүүлэхээр зорьж байгаа билээ.
Цаашид Айтүүлс компанийн хамт олон бид хувьцаа эзэмшигчид та бүхнийхээ итгэлийг улам бүр батжуулж, харилцан ашигтай түншлэл, хурдацтай өсөлттэй бизнесийг хамтдаа бүтээлцэхдээ итгэл төгс байгаагаа уламжилъя.

Та бүхнийг хүндэтгэсэн,
Гүйцэтгэх захирал Чимэдхишигийн Мөнхжаргал

ХЭХ-ийг зарлан хуралдуулах тухай ТУЗ-ийн тогтоол

АЙТҮҮЛС ХУВЬЦААТ КОМПАНИЙН
ТӨЛӨӨЛӨН УДИРДАХ ЗӨВЛӨЛИЙН ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2023 оны 3 дугаар сарын 03-ны өдөр Дугаар 23/005 Улаанбаатар хот

Хувьцаа эзэмшигчдийн ээлжит хурлыг
зарлан хуралдуулах тухай

Монгол улсын Компанийн тухай хуулийн 59 дүгээр зүйл 59.4 дэх хэсэг, 60 дугаар зүйл, 71 дүгээр зүйлийн 71.3 дах хэсэг, 76 дугаар зүйл 76.1.2 дах хэсэг, Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2018 оны 12 дугаар сарын 14-ний өдрийн 377 дугаар тогтоолын хавсралтаар баталсан "Хувьцаат компанийн хувьцаа эзэмшигчдийн хурлын зар хүргэх журам"-ыг тус тус үндэслэн ТОГТООХ нь:

1. "Айтүүлс" ХК-ийн Хувьцаа эзэмшигчдийн ээлжит хурлыг 2023 оны 4 дүгээр сарын 15-ны өдрийн Бямба гарагт 11:00 цагт Монгол улс, Сүхбаатар дүүрэг, Олимпын гудамж, Реженси ресиденс, 2 давхарт 203 тоот танхимд зарлан хуралдуулсугай.
2. Хувьцаа эзэмшигчдийн ээлжит хурлаар дараах асуудлыг хэлэлцүүлсүгэй. Үүнд:
   - 2.1.1. Компанийн 2022 оны Бизнесийн үйл ажиллагааны тайлан танилцуулах;
   - 2.1.2. Компанийн 2022 оны Санхүүгийн тайлан, түүнд хийгдсэн хараат бус аудитын байгууллагын дүгнэлтийг танилцуулах;
   - 2.1.3. Компанийн 2022 оны үйл ажиллагааны болон санхүүгийн тайлангийн талаарх Төлөөлөн Удирдах Зөвлөлийн гаргасан дүгнэлтийг хэлэлцэн батлах;
   - 2.1.4. Компанийн ногдол ашиг хуваарилахгүй талаарх Төлөөлөн Удирдах Зөвлөлийн шийдвэрийг танилцуулах;
   - 2.1.5. Компанийн Төлөөлөн Удирдах Зөвлөлийн гишүүнд нэр дэвшигчдийг танилцуулж, сонгох;

ХЭХ-ийг зарлан хуралдуулах тухай ТУЗ-ийн тогтоол

2.1.6. Компанийн Төлөөлөн Удирдах Зөвлөлийн 2023 оны төсвийг батлах.

3. Хувьцаа эзэмшигчдийн хуралд оролцох эрх бүхий хувьцаа эзэмшигчдийн нэрсийн жагсаалт гаргах бүртгэлийг 2023 оны 3 дугаар сарын 22-ны өдрөөр тасалбар болгон Үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн төвөөр хийлгэсүгэй.

4. Хувьцаа эзэмшигчдийн хурлын зар болон хэлэлцэх асуудалтай холбоотой хувьцаа эзэмшигчдийн танилцвал зохих мэдээлэл, баримт бичгийн жагсаалт, бусад холбогдох мэдээллийг хавсралтаар баталсугай.

5. Хувьцаа эзэмшигчдийн ээлжит хурлаар хэлэлцэн шийдвэрлэх асуудлаар өгөх саналыг саналын хуудсаар авах бөгөөд саналын хуудасны агуулга болон загварыг хавсралтаар баталсугай. /Хувьцаа эзэмшигчдийн ээлжит хуралд биечлэн оролцоогүй боловч саналын хуудсаар дамжуулан урьдчилан саналаа ирүүлсэн хувьцаа эзэмшигчдийг хуралд оролцсон гэж үзэх бөгөөд уг саналын хуудсыг хүлээн авах сүүлийн хугацаа нь 2023 оны 4 дүгээр сарын 15 өдрийн 11 цаг 00 минут хүртэл байна./

6. Хувьцаа эзэмшигчдийн ээлжит хурлын даргаар Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн дарга Г.Хатанболдыг томилсугай.

7. Хурал зохион байгуулах комиссыг дараах бүрэлдэхүүнтэйгээр томилсугай. Үүнд:

Хурал зохион байгуулах комиссын дарга: Г.Янжинлхам /ТУЗ-ийн нарийн бичгийн дарга/

Хурал зохион байгуулах комиссын гишүүд:

Б.Мөнхцэлмүүн /Захиргаа, хүний нөөцийн мэргэжилтэн/

Д.Билэгжаргал /Хэрэглэгчийн үйлчилгээний мэргэжилтэн/

8. Энэхүү тогтоол батлагдан гарсантай холбогдуулан холбогдох мэдээлэл, баримт бичгийг хүргүүлэх, бүртгүүлэх ажлыг хийж гүйцэтгэхийг ТУЗ-ийн нарийн бичгийн дарга Г.Янжинлхамд даалгасугай.

ТӨЛӨӨЛӨН УДИРДАХ ЗӨВЛӨЛИЙН ДАРГА Г.ХАТАНБОЛД

УЛААНБААТАР ХОТ itools АЙТҮҮЛС ХК ШТК1646 9023010614 5468361

Тооллогын комиссын тогтоол

АЙТҮҮЛС ХУВЬЦААТ КОМПАНИЙН
ТӨЛӨӨЛӨН УДИРДАХ ЗӨВЛӨЛИЙН ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2023 оны 3 дугаар сарын 03-ны өдөр Дугаар 23/006 Улаанбаатар хот

Тооллогын комисс томилох тухай

Айтүүлс ХК-ийн 2023 оны Хувьцаа эзэмшигчдийн ээлжит хурлыг зарлан хуралдахтай холбогдон Тооллогын комиссыг томилох тухай асуудлыг хэлэлцэн, Компанийн тухай хуулийн 67 дугаар зүйлийн 67.1 дэх заалт, Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2023 оны 3 дугаар сарын 03-ны өдрийн хурлын шийдвэрийг тус тус үндэслэн ТОГТООХ нь:

1. "Айтүүлс" ХК-ийн 2023 оны Хувьцаа эзэмшигчдийн ээлжит хурлын тооллогын комиссыг дараах бүрэлдэхүүнтэй байгуулсугай.
   Комиссын дарга: Д.Жигжид /Борлуулалтын мэргэжилтэн/
   Комиссын гишүүд:
   - ✓ Э.Ганзориг /Хөгжүүлэгч /
   - ✓ Х.Уянга /Харилцагчийн үйлчилгээний мэргэжилтэн /
2. Тооллогын комисс (Д.Жигжид)-д дараах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэхийг даалгасугай. Үүнд:
   - 2.1. Хурлын ирцийг бүртгэж хурлын даргад мэдээлэх.
   - 2.2. Хурлаар хэлэлцэх асуудал тус бүрээр саналын эрхтэй байх хувьцааны тоо, төрлийг тодорхойлох.
   - 2.3. Хувьцаа эзэмшигчдийн хуралд оролцож, санал өгөх эрхээ хэрэгжүүлэхтэй холбогдон гарах аливаа асуултад тайлбар өгөх.
   - 2.4. Санал өгөх журмыг тайлбарлах, хувьцаа эзэмшигчдийн санал өгөх эрхийг хангах.
   - 2.5. Саналын хуудсыг тоолж, саналын хуудсыг хүлээн авах бөгөөд санал хураалтын дүнгийн тухай тэмдэглэл хөтлөх.

Тооллогын комиссын тогтоол

2.6. Саналын дүнг нэгтгэн, санал хураалтын дүнгийн тухай тооллогын комиссын шийдвэрийг хувьцаа эзэмшигчдийн хуралд танилцуулах.

2.7. Саналын хуудсыг компанийн архивд хадгалуулахаар шилжүүлэх.

ТӨЛӨӨЛӨН УДИРДАХ
ЗӨВЛӨЛИЙН ДАРГА Г.ХАТАНБОЛД

УЛААНБААТАР ХОТ
itools
АЛТТУЛС
ХК
9023010614 5468361

ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧДИЙН ЭЭЛЖИТ ХУРЛЫН ДЭГ

Айтүүлс ХК-ийн Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2023 оны 3 дугаар сарын 03-ны өдрийн 23/005 тоот тогтоолын 03 хавсралт

№	Хөтөлбөр	Хариуцагч	Үргэлжлэх хугацаа (минут)
1	Хурлын ирц бүртгэх	Зохион байгуулах комисс Тооллогын комисс	30
2	Оффис тур		
3	Хурлын ирцийг мэдээлэх	Тооллогын комисс	5
4	Хурлыг нээх, хурлаар хэлэлцэх асуудлууд болон хурлын дэгийг танилцуулах	Хурлын дарга	10
5	Айтүүлс ХК-ийн 2022 оны үйл ажиллагааны тайлан танилцуулах	Гүйцэтгэх захирал	20
6	Компанийн 2022 оны Санхүүгийн тайлан, түүнд хийгдсэн хараат бус аудитын байгууллагын дүгнэлтийг танилцуулах	Гүйцэтгэх захирал	
7	Дата төвийн үйлчилгээ, технологийн чиг хандлага	Технологи төлөвлөлт, хөгжүүлэлтийн хэлтсийн менежер, Техникийн үйл ажиллагааны хэлтсийн менежер	20
8	Айтүүлс ХК-ийн 2022 оны үйл ажиллагааны болон санхүүгийн тайлангийн талаар ТУЗ-ийн дүгнэлтийг танилцуулах	Хурлын дарга	10
9	Ногдол ашиг хуваарилахгүй тухай шийдвэрийг танилцуулах	ТУЗ	
10	ТУЗ-ийн гишүүнд нэр дэвшигчдийн танилцуулга хийх	ТУЗ-ийн нарийн бичгийн дарга	5
11	ТУЗ-ийн 2023 оны төсвийг танилцуулах	ТУЗ-ийн нарийн бичгийн дарга	
12	Асуулт, хариулт	Хурлын дарга	20
13	Санал хураалт	Тооллогын комисс	20
14	Хурлын завсарлага, санал тоолох	Зохион байгуулах комисс, Тооллогын комисс	30
15	Санал хураалтын дүнг танилцуулах	Тооллогын комисс	5
16	Хурлаас гарах тогтоолын төслийг танилцуулах	Хурлын дарга	5
17	Хурлыг хаах	Хурлын дарга	5

Хурлын үргэлжлэх хугацаа: 3 цаг 05 минут

Жич: Хэрэв шаардлагатай бол хурлын хугацааг хэлэлцэн сунгаж болно.

ХУРАЛ ЗОХИОН БАЙГУУЛАХ КОМИСС

Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн танилцуулга

ТУЗ-ийн дарга Г.Хатанболд

Санхүүгийн удирдлага, эрх зүйч
Ай Си Ти Групп ХК-ийн Гүйцэтгэх захирал

ТУЗ-ийн хараат бус гишүүн Г.Гантуяа

Бизнесийн удирдлагын докторант
Номадик контент ХХК-ийн үүсгэн байгуулагч, Гүйцэтгэх захирал
Аудитын хорооны дарга
Бизнес хөгжлийн хорооны гишүүн

Н.Жавхлан

Төрийн удирдлагын магистр
Могул Консалтинг сервис ХХК-ийн Гүйцэтгэх захирал
Бизнес хөгжлийн хорооны дарга, Аудитын хороо, Цалин урамшууллын хороо, Нэр дэвшүүлэх хороо болон Мэдээллийн аюулгүй байдлын хорооны гишүүн

З.Саранчимэг

Эрх зүйн ухааны магистр
Теста лайфстайл ХХК-ийн Гүйцэтгэх захирал
Нэр дэвшүүлэх хорооны дарга, Цалин урамшууллын хорооны гишүүн

Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн танилцуулга

ТУЗ-ийн ердийн гишүүн Б.Амгаланбаатар

Нягтлан бодогч
Ай Си Ти групп ХК-ийн Санхүү хариуцсан захирал
Цалин урамшууллын хорооны дарга, Аудитын хороо болон Нэр дэвшүүлэх хорооны гишүүн

А.Баттамир

Техникийн ухааны докторант
Ай Си Ти групп ХК-ийн үүсгэн байгуулагч, ТУЗ-ийн гишүүн
Мэдээллийн аюулгүй байдлын хороо болон Бизнес хөгжлийн хорооны гишүүн

Д.Даваа

Программ хангамжийн инженер
Ай Си Ти групп ХК-ийн Дэд захирал
Мэдээллийн аюулгүй байдлын хорооны дарга

Б.Тамир

Улс төрийн удирдлагын магистр
Ай Си Ти групп ХК-ийн Маркетинг Борлуулалт хариуцсан захирал
Бизнес хөгжлийн хорооны гишүүн

Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн танилцуулга

Н.Улаанхүү

Эдийн засгийн онолч, эдийн засагч
Цалин урамшууллын хорооны гишүүн

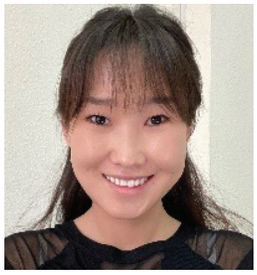

ТУЗ-ийн нарийн бичгийн дарга Г.Янжинлхам

Нийтийн удирдлага магистр, эрх зүйч

2022 ОНЫ ОНЦЛОХ ҮЙЛ ЯВДЛУУД

Айтүүлс ХК-ийн гүйцэтгэх захирал солигдлоо

Айтүүлс ХК-ийн гүйцэтгэх захирлаар 2022 оны 7 дугаар сарын 1-ний өдрөөс эхлэн Чимэдхишигийн Мөнхжаргал томилогдон ажиллахаар боллоо. Тэрээр:
2018.4-2019.4 - Мобифинанс ББСБ ХХК-ийн гүйцэтгэх захирал
2015.12 – 2016.11 - Мобиком Корпорацийн Дижитал бизнесийн албаны захирал
2014.4 –2015.11 - Мобиком Корпорацийн Лояалти бодлогын албаны захирал
2009.10 –2014.4 - Мобинет ХХК-ийн бизнесийн албаны захирал

2007.2 –2009.10 – Монгол Контент ХХК GOGO.MN Веб порталын хэлтсийн менежер зэрэг албан тушаалд ажиллаж байсан туршлагатай.

Айтүүлс ХК нь Монголын Үндэсний Худалдаа Аж Үйлдвэрийн Танхимын АЛТАН гишүүний гэрчилгээгээ гардан авлаа

Айтүүлс ХК нь МҮХАҮТ-д 2022 оны 3-р улиралд шинээр элсэн орж МҮХАҮТ-ын Гишүүнчлэлийн газрын дарга Ц.Магнайбаатараас Алтан гишүүний гэрчилгээгээ гардан авлаа. Ингэснээр МҮХАҮТанхимаас зохион байгуулж буй арга хэмжээнүүдэд оролцох, бизнесийн түншлэлээ өргөжүүлэх, ААН-үүдийн үндэсний хэмжээний мэдээллийн нэгдсэн сүлжээ www.trade-mongolia.mn -д мэдээлэл, үйл ажиллагаа, бүтээгдэхүүнээ байршуулж, сурталчлах зэрэг олон олон давуу талтай болж байна.
Мөн арга хэмжээний үеэр "Оюуны өмчийн ерөнхий ойлголт" болон "Бизнесийн ёс зүйн төв"-ийн талаар мэдээлэлтэй танилцлаа.

Айтүүлс ХК APNIC-ийн төлөөлөгч нартай уулзалт хийлээ

Айтүүлс ХК нь Asia Pacific Network Information Centre (APNIC) буюу Ази Номхон Далайн бүсийн сүлжээ мэдээллийн төвийн нөөцийн үйлчилгээний менежер ноён Guangliang Pan-г хүлээн авч технологийн хурдацтай хөгжил тэр дундаа IPv6 хаяг руу шилжилт хийх явцын талаар санал солилцлоо. Уулзалтын үеэр Айтүүлс ХК IPv6 хаягийн шилжилтийг хийхэд Ази Номхон Далайн бүсийн сүлжээ мэдээллийн төвөөс /APNIC/ бүх талаараа дэмжин ажиллахаа илэрхийллээ.

2022 ОНЫ ОНЦЛОХ ҮЙЛ ЯВДЛУУД

Үнэ тариф болон зарим багцад өөрчлөлт оруулаа

Айтүүлс ХК-ийн бүтээгдэхүүн үйлчилгээний үнэд гадаад валютын ханш, лицензийн төлбөр, харилцагч байгууллагын үнийн өөрчлөлт гэх мэт олон хүчин зүйлс ихээхэн нөлөөлдөг. Сүүлийн жилүүдэд гадаад валютын ханшийн өсөлт, нийгэм, эдийн засгийн байдал, техник технологийн хурдацтай хөгжил, харилцагч байгууллагын үнийн нэмэгдэл зэрэг хүчин зүйлсээс хамааралтай нийт үйлчилгээний үнэ болон үйлчилгээний багц шинэчлэлт оруулан албан ёсоор хэрэглэгчиддээ мэдээлэл хүргэлээ.

Айтүүлс ХК ISO 9001:2015 Олон Улсын стандартын гэрчилгээгээ гардан авлаа

“Айтүүлс” ХК нь хэрэглэгчдэдээ мэдээллийн аюулгүй байдлыг бүрэн хангасан, тасалдалгүй, чанартай бүтээгдэхүүнийг хүргэх, сэтгэл ханамжийг ямагт дээшлүүлэх зорилгоор 2022 оны 3 дугаар улирлаас эхлүүлэн үйл ажиллагаандаа ISO 9001:2015 Чанарын менежментийн тогтолцоо болон ISO/IEC 27001:2013 Мэдээллийн аюулгүй байдлын менежментийн тогтолцоо стандартуудыг нэвтрүүлэх ажлыг эхлүүлээд байсан билээ.

Уг ажлын хүрээнд компанийн эрхэм зорилго, алсын хараа үнэт зүйлсийг шинэчлэн чанарын болон мэдээллийн аюулгүй байдлын бодлогыг тодорхойллоо.

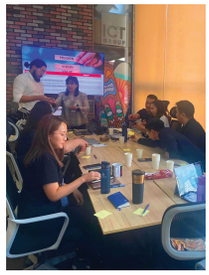

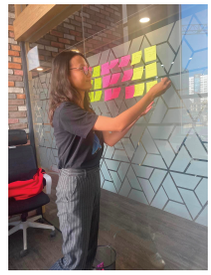

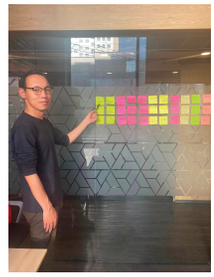

Бид 2022 оны 08 дугаар сараас эхлэн ISO хэрэгжүүлэх төслийн багийг байгуулан стандартыг үе шаттай нэвтрүүлэх төлөвлөгөө гаргаж ажилласан ба 2023 оны 02 дугаар сарын 15-ны өдөр Олон улсын сургалт, баталгаажуулалтын Мон Майнинг Сертификейшин ХХК-аас “Айтүүлс” ХК-ийн үйл ажиллагаанд аудит хийж, тохирлын үнэлгээ, хяналт шинжилгээгээр ISO 9001:2015 Чанарын менежментийн тогтолцоо олон улсын стандартын шаардлагыг бүрэн хангасан тул ийнхүү баталгаажуулалтын гэрчилгээг гардууллаа.

Аудитын тайлан, дүгнэлт

СЭРЭЛТ
ДӨЛ АУДИТ ХХК

Хаяг: Чингэлтэй дүүрэг, 4-р хороо,
Сүхбаатарын гудамж, Peace Building, 302 тоот
Утас: 99093541, 88002321; Факс: 976-11-327230;
Цахим шуудан: altantsetseg@sdaudit.mn

2023·02·03 № СТА/23-04

танай _____ -ны №_____-т

"АЙТҮҮЛС" ХК-ИЙН
ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧДЭД

ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ТАЙЛАН

Дүгнэлт

Бид "АЙТҮҮЛС" ХК-ний 2022 оны 12 дугаар сарын 31-нээрх санхүүгийн байдлын тайлан, жилийн эцсээрх орлогын дэлгэрэнгүй тайлан, өмчийн өөрчлөлтийн тайлан, мөнгөн гүйлгээний тайлан болон ач холбогдол өндөртэй нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын хураангуйг багтаасан санхүүгийн тайлангийн тодруулгаас бүрдсэн санхүүгийн тайланд аудит хийж гүйцэтгэлээ.

Бидний дүгнэлтээр, хавсаргасан санхүүгийн тайлангууд нь 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаарх санхүүгийн байдал, уг өдрөөр тасалбар болгосон жилийн үйл ажиллагааны орлого үр дүн, өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээ нь бүхий л материаллаг зүйлсийн хувьд Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандарт (цаашид "СТОУС" гэх)-д нийцүүлэн Монгол Улсын Сангийн яам, Санхүүгийн Зохицуулах Хорооноос гаргасан заавар, журмын дагуу үнэн зөв, илэрхийлэгдсэн байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Бид энэхүү аудитын ажлыг Аудитын Олон Улсын Стандарт (цаашид "АОУС" гэх)-ын дагуу хийж гүйцэтгэсэн болно. Уг стандартуудын дагуу бидний хүлээх үүргийг энэхүү тайлангийн Санхүүгийн Тайлангийн Аудиторын Үүрэг Хариуцлага гэсэн хэсэгт тусгасан. Бид Нягтлан Бодогчдын Ёс Зүйн Олон Улсын Стандартын Зөвлөлөөс батлагдсан Мэргэжлийн нягтлан бодогчдын ёс зүйн дүрэм (цаашид "НБЁЗОУСЗ-ын дүрэм" гэх)-ийн дагуу Компаниас хараат бус ба эдгээр шаардлагуудын дагуух ёс зүйн бусад үүрэг хариуцлагаа бүрэн биелүүлсэн болно.

Энэхүү дүгнэлт нь хавсаргасан санхүүгийн тайлангууд болон 11-40 хүртэлх хуудсан дахь тэмдэглэлийн хамтаар хүчин төгөлдөр болно.

Бидний олж авсан аудитын баримт нотолгоо нь аудитын дүгнэлт гаргах хангалттай бөгөөд зохистой үндэслэл болно гэж итгэж байна.

Санхүүгийн тайланд Удирдлага болон Засаглах удирдлагын хүлээх хариуцлага

Удирдлага нь СТОУС-ын дагуу эдгээр санхүүгийн тайланг бэлтгэх, үнэн зөв толилуулах хариуцлага хүлээх бөгөөд мөн залилан эсвэл алдаанаас үүдэх материаллаг алдаатай тайлагналгүй санхүүгийн тайлангуудыг бэлтгэх боломжтой болгоход зайлшгүй чухал гэж

"СЭРЭЛТ ДӨЛ" ХХК
АУДИТ
ХУУДАСНЫ ТОО...

4

Аудитын тайлан, дүгнэлт

ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ТАЙЛАН (ҮРГЭЛЖЛЭЛ)
"АЙТҮҮЛС"ХК-ний Хувьцаа Эзэмшигчдэд (үргэлжлэл)

Санхүүгийн тайланд Удирдлага, Засаглах удирдлагын хүлээх хариуцлага (үргэлжлэл) өөрийн тодорхойлсон дотоод хяналтуудын талаарх хариуцлагыг хүлээнэ.

Санхүүгийн тайланг бэлтгэхдээ удирдлага компанийн үйл ажиллагааг төлбөрийн чадваргүй болох эсвэл үйл ажиллагааг зогсоох юмуу татан буулгахаар төлөвлөсөн эсвэл ингэхээс өөр бодит сонголт байхгүй байхаас бусад тохиолдолд санхүүгийн тайлангуудаа гаргахдаа удирдлага тасралтгүй байх зарчмын дагуу үйл ажиллагаагаа зогсолтгүй явуулах компанийн чадамжийг үнэлэх, боломжтой бол тасралтгүй байх зарчимтай холбоотой асуудлуудыг тодруулах, нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх суурийг хэрэглэх үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ.

Компанийн засаглах эрх мэдэл бүхий этгээдүүд нь санхүүгийн тайлагналын үйл явцад хяналт тавих үүргийг хүлээнэ.

Санхүүгийн тайлангийн аудитад Аудиторын хүлээх хариуцлага

Бидний зорилго бол санхүүгийн тайлан нь бүхэлдээ залилан эсвэл алдаанаас үүссэн материаллаг буруу илэрхийллээс ангид эсэх талаарх ул үндэслэлтэй нотолгоо олж авах, өөрийн дүгнэлтийг илэрхийлсэн аудиторын тайланг бэлтгэх явдал юм. Хамгийн боломжит баталгаа гэдэг нь дээд түвшний баталгаа боловч АОУС-ын дагуу хийж гүйцэтгэсэн аудит нь оршин байгаа буруу тайлагнал бүрийг үргэлж илрүүлнэ гэсэн баталгаа өгөхгүй юм.

АОУС-ын дагуу хийх аудитын үед бид мэргэжлийн үнэлэмж, мэргэжлийн үл итгэх зарчмыг баримтлан ажилласан. Бид мөн дараах ажлуудыг хийсэн:

- ✓ Санхүүгийн тайланд залилан эсвэл алдааны улмаас санхүүгийн тайлан материаллаг буруу илэрхийлэгдэх эрсдлийг тодорхойлж үнэлсэн, тэдгээр эрсдэлд тохирохуйц аудитын горимыг боловсруулан хэрэгжүүлж, өөрсдийн дүгнэлтийнхээ үндэслэл болохуйц хангалттай, тохиромжтой аудитын баримт нотолгоог олж авсан. Зөвхөн нэг алдаанаас бус үгсэн хуйвалдсан үйл ажиллагаа, бичиг баримт хуурамчаар үйлдэх, санаатайгаар орхигдуулах, буруу илэрхийлэх болон дотоод хяналтыг орхигдуулах явдлууд багтсан байж болно.
- ✓ Аудитын зохистой горимыг боловсруулахын тулд компанийн дотоод хяналтын тогтолцооны талаар ойлголт олж авсан, гэхдээ дотоод хяналтын үр дүнтэй байдалд дүгнэлт өгөх зорилгогүй.
- ✓ Компанийн ашиглаж байгаа нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, удирдлагын хийсэн тооцоолол болон тодруулгын зохистой байдлыг үнэлсэн.
- ✓ Нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх суурийг удирдлага зохистой хэрэглэсэн эсэх, мөн олж авсан аудитын баримт нотолгоонд үндэслэн Компанийн тасралтгүй үйл ажиллагаагаа үргэлжлүүлэн явуулах чадамжид мэдэгдэхүйц эргэлзээ үүсгэхүйц үйл явдал байна гэж үзвэл бид санхүүгийн тайлангийн холбогдох тодруулгын хэсэгт анхаарлаа хандуулах болно.
- ✓ Санхүүгийн тайлангийн бүтэц, агуулга, толилуулга болон тодруулгыг бид бүхэлд нь Шалгаж санхүүгийн тайлан нь ажил гүйлгээ ба үйл явдлыг үнэн зөв харуулсан эсэхийг үнэлсэн.
- ✓ Санхүүгийн тайлантай холбоотой дүгнэлт гаргахын тулд бид компанид хамаарах аж

5

"СЭРЭЛТ ДЕЛ" ХХК АУДИТ ХУУДАСНЫ ТОО ...

Аудитын тайлан, дүгнэлт

ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ТАЙЛАН (ҮРГЭЛЖЛЭЛ)
"АЙТҮҮЛС"ХК-ний Хувьцаа Эзэмшигчдэд (үргэлжлэл)

ахуйн нэгж болон бизнесийн үйл ажиллагааны санхүүгийн мэдээлэлтэй холбоотой хангалттай хэмжээний тохиромжтой аудитын баримт нотолгоо олж авсан.

Бид засаглах удирдлагатай аудитын цар хүрээ, хугацаа, бусад хамааралтай асуудлуудаас гадна аудитаар илэрсэн томоохон чухал асуудлууд болон аудитын явцад ажиглагдсан дотоод хяналтын сул талуудын талаар харилцсан.

Мөн бид засаглах удирдлагад аудиторын хараат бус байдлын талаар холбогдох ёс зүйн шаардлагуудыг мэдэгдсэн бөгөөд бидний хараат бус байдалд нөлөөлж болохуйц аливаа харилцаа холбоо, түүнээс сэргийлэх арга хэмжээнүүд болон бусад асуудлын талаар ярилцсан.

Хууль тогтоомж, зохицуулалтын шаардлагын талаарх тайлан

Бид олон нийтэд мэдээлэх нь сөрөг үр дагаврыг авчрах учраас хууль тогтоомжоор хориглосон байдаг асуудлаас бусад аудитын асуудлуудыг аудиторын тайландаа харуулсан.

Бид санхүүгийн тайлангийн аудитыг гүйцэтгэх явцдаа санхүүгийн тайлагналтай холбоотойгоор зохих байгууллагаас гаргасан хууль, дүрэм, журмын даган мөрдөлтийн талаар тест гүйцэтгэсэн бөгөөд Монгол Улсын хууль тогтоомж, дүрэм, журмыг мөрдөөгүй гэсэн ул үндэслэлтэй нотолгоо бидэнд мэдэгдээгүй.

Тайлангийн хэрэглээ

Энэхүү тайланг Монгол Улсын "Компанийн тухай хууль"-ийн 94-р зүйлд заасны дагуу "АЙТҮҮЛС" ХК-ийн хувьцаа эзэмшигчдийн хэрэгцээнд зориулж бэлтгэсэн. Бид энэхүү тайлангийн агуулгын хүрээнд өөр аливаа нэг гуравдагч талын өмнө хариуцлага хүлээхгүй болно.

СЭРЭЛТ ДӨЛ АУДИТ ХХК
Мэргэшсэн нягтлан бодогчид

УЛААНБААТАР ХОТ
СЭРЭЛТ ДӨЛ АУДИТ ХХК
1115214463 ᠳᠤᠨᠳᠠᠳᠤᠭᠠᠷ 6000061

Д.АЛТАНЦЭЦЭГ
Захирал, ММНБ

Монгол Улс, Улаанбаатар хот
Огноо: 2023 оны .... сарын ....

2018-2022 ОНУУДЫН ЖИЛИЙН ЭЦСИЙН ОРЛОГЫН ДЭЛГЭРЭНГҮЙ ТАЙЛАН, 2023 ОНЫ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ /МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР/

Үзүүлэлт	2018	2019	2020	2021	2022	2023 (Төлөвлөгөө)
Борлуулалтын орлого (цэвэр)	1,512,816	3,086,785	3,234,369	2,546,825	3,877,500	4,572,076
Борлуулсан бүтээгдэхүүний өртөг	597,986	2,385,417	2,282,147	1,574,492	2,303,173	3,023,635
Нийт ашиг (алдагдал)	**914,830**	**701,367**	**952,222**	**972,333**	**1,574,327**	**1,548,441**
Түрээсийн орлого	10,909	19,320	19,545	20,682	52,182	58,909
Хүүгийн орлого	429	1,048	630	-	-	
Ногдол ашгийн орлого	-	-	-	-	-	
Эрхийн шимтгэлийн орлого	-	-	-	-	-	
Бусад орлого	162	34,740	5,321	4,000	-	
Борлуулалт, маркетингийн зардал	-	-	-	-	-	
Ерөнхий ба удирдлагын зардал	742,680	508,026	648,967	931,435	1,331,038	854,083
Санхүүгийн зардал	-	-	-	-	-	217,527
Бусад зардал	7,732	18,154	31,198	18,839	2,844	10,500
Гадаад валютын ханшийн зөрүүний олз (гарз)	5,945	2,556	2,176	1,506	4,123	
Үндсэн хөрөнгө данснаас хассаны олз (гарз)	9,331	(1,911)	(4,302)	-	4,177	
Биет бус хөрөнгө данснаас хассаны олз (гарз)	-	-	-	-	-	
Хөрөнгө орлуулалт борлуулсанаас үүссэн олз (гарз)	-	-	-	-	-	
Бусад ашиг (алдагдал)	-	-	-	-	-	
Татвар төлөхийн өмнөх ашиг (алдагдал)	**191,195**	**230,940**	**295,429**	**48,248**	**300,928**	**525,240**
Орлогын татварын зардал	19,893	24,909	32,663	6,709	30,377	52,524
Татварын дараах ашиг (алдагдал)	**171,302**	**206,031**	**262,766**	**41,539**	**270,551**	**472,716**
Зогсоосон үйл ажиллагааны татварын дараах ашиг (алдагдал)	-	-	-	-	-	-
Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)	**171,302**	**206,031**	**262,766**	**41,539**	**270,551**	**472,716**
Бусад дэлгэрэнгүй орлого	-	-	-	-	-	-
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэлийн зөрүү	-	-	-	-	-	-
Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү	-	-	-	-	-	-
Бусад олз (гарз)	-	-	-	-	-	-
Орлогын нийт дүн	**171,302**	**206,031**	**262,766**	**41,539**	**270,551**	**472,716**
Нэгж хувьцаанд ноогдох суурь ашиг (алдагдал)	5.0	6.0	7.6	1.2	7.9	13.7

2022 онд Айтүүлс ХК орлогын төлөвлөгөөгөө биелүүлж, орлогын өсөлт үзүүлсэн жил байв. Борлуулалтын орлого өнгөрсөн онтой харьцуулахад 52%, Нийт ашиг 62%, цэвэр ашиг 551% өссөн байна.

2021 онд ББӨ нь борлуулалтын орлогын 62%-ийг эзэлж байсан бол 2022 онд 59% болж буурчээ. Үүний дагуу нийт ашгийн маржин нь бага зэрэг нэмэгдэж 38%-иас, 41% болсон байна.

2023 онд бид нийт борлуулалтын орлогыг 2022 оноос 18%-иар өсгөх, үүнээс клауд серверийн борлуулалтын орлогыг 66%-иар өсгөх зорилт тавин ажиллаж байна.

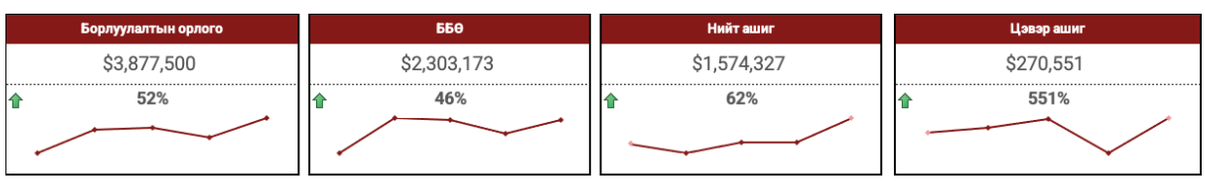

2018-2022 ОНУУДЫН ЖИЛИЙН ЭЦСИЙН ОРЛОГЫН ДЭЛГЭРЭНГҮЙ ТАЙЛАН, 2023 ОНЫ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ /МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР/

Үзүүлэлтүүд	(2018)	(2019)	(2020)	(2021)	ТАЙЛАНГИЙН ЖИЛ (2022)	% ӨӨРЧЛӨЛТ	5 жилийн тренд
Борлуулалтын орлого	₮ 1,512,815.77	₮ 3,086,784.55	₮ 2,546,825.20	₮ 2,546,825.20	₮ 3,877,499.80	52%	
ББӨ	₮ 597,985.83	₮ 2,385,417.06	₮ 1,574,491.90	₮ 1,574,491.90	₮ 2,303,172.60	46%	
Нийт ашиг	₮ 914,829.94	₮ 701,367.50	₮ 972,333.30	₮ 972,333.30	₮ 1,574,327.20	62%	
Үйл ажиллагааны зардал	₮ 742,679.51	₮ 508,025.93	₮ 931,434.70	₮ 931,434.70	₮ 1,331,037.60	43%	
Үйл ажиллагааны ашиг	₮ 172,150.43	₮ 193,341.57	₮ 40,898.60	₮ 40,898.60	₮ 243,289.60	495%	
Үйл ажиллагааны бус орлого	₮ 10,909.09	₮ 19,319.79	₮ 20,681.80	₮ 20,681.80	₮ 52,181.80	152%	
Татварын өмнөх ашиг	₮ 191,194.94	₮ 230,940.17	₮ 48,248.10	₮ 48,248.10	₮ 300,927.70	524%	
Цэвэр ашиг	₮ 171,302.24	₮ 206,030.76	₮ 41,539.40	₮ 41,539.40	₮ 270,550.60	551%	

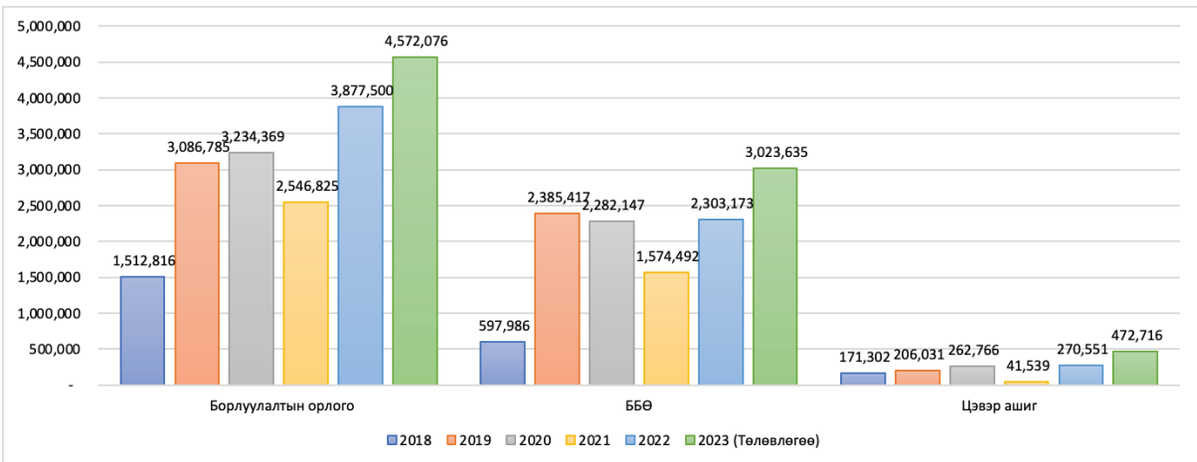

2018-2022 ОНУУДЫН ЖИЛИЙН ЭЦСИЙН МӨНГӨН УРСГАЛЫН ТАЙЛАН, 2023 ОНЫ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ /МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР/

Үзүүлэлт	2018	2019	2020	2021	2022	2023 (plan)
Үндсэн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ						
Мөнгөн орлогын дүн (+)	**1,372,858**	**3,033,215**	**2,905,335**	**2,609,282**	**3,706,940**	**4,620,076**
Бараа борлуулсан, үйлчилгээ үзүүлсэний орлого	1,364,966	2,654,913	2,895,476	2,599,509	3,084,785	4,620,076
Эрхийн шимтгэл, хураамж, төлбөрийн орлого	-	-	-	-	-	-
Даатгалын нөхөрөөс хүлээн авсан мөнгө	-	-	-	-	-	-
Буцаан авсан албан татвар	-	-	-	-	-	-
Татаас, санхүүжилтийн орлого	-	-	-	-	-	-
Бусад мөнгөн орлого	7,892	378,302	9,859	9,773	622,156	-
Мөнгөн зарлагын дүн (-)	**1,423,609**	**2,789,167**	**2,729,022**	**2,309,421**	**3,223,354**	**3,550,790**
Ажиллагсдад төлсөн	207,140	281,288	269,446	381,183	412,443	732,598
Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн	55,637	82,553	34,302	107,054	118,710	87,936
Лиценз, RC сунгалт, Датакомд төлсөн	467,505	1,486,394	2,091,929	1,428,449	2,063,290	917,024
Мэргэжлийн үйлчилгээний зардалд төлсөн						266,805
Фибо глобалд төлсөн						193,481
Түрээсийн төлбөр төлсөн						168,048
Интернетийн төлбөр төлсөн						232,530
Ашиглалтын зардалд төлсөн	108,880	172,974	2,849	44,965	134,792	190,726
Түлш, шатахуун, тээврийн хөлс, сэлбэг хэрэгсэлд төлсөн	3,000	4,284	-	1,696	8,448	7,260
Хүүний төлбөрт төлсөн	-	-	-	105,240	191,280	239,280
Татварын байгууллагад төлсөн	47,794	324,657	152,838	93,058	100,943	448,747
Даатгалын төлбөрт төлсөн	-	-	450	-	-	7,602
Бусад мөнгөн зарлага	533,653	437,018	177,207	147,776	193,448	58,753
Үндсэн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	**(50,751)**	**244,048**	**176,314**	**299,861**	**483,586**	**1,069,286**
Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ						
Мөнгөн орлогын дүн (+)	**27,872**	**158,114**	**1,149,089**	**409,645**	**625,130**	**-**
Үндсэн хөрөнгө борлуулсаны орлого	140	-	-	-	20,320	-
Биет бус хөрөнгө борлуулсаны орлого	-	-	-	-	-	-
Хөрөнгө оруулалт борлуулсаны орлого	-	-	-	-	-	-
Бусад урт хугацаат хөрөнгө боруулсаны орлого	-	-	-	-	-	-
Бусдад олгосон зээл, мөнгөн урьдчилгааны буцаан төлөлт	27,303	157,445	1,148,459	409,645	604,810	-
Хүлээн авсан хүүний орлого	429	669	630	-	-	-
Хүлээн авсан ногдол ашиг	-	-	-	-	-	-
Мөнгөн зарлагын дүн (-)	**434,236**	**457,741**	**1,199,506**	**1,591,418**	**869,983**	**772,564**
Үндсэн хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн	338,822	310,932	-	1,478,455	319,433	772,564
Биет бус хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн	-	-	-	-	-	-
Хөрөнгө оруулалт олж эзэмшихэд төлсөн	-	-	-	-	-	-
Бусад урт хугацаат хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн	-	-	-	-	-	-
Бусдад олгосон зээл болон урьдчилгаа	95,414	146,809	1,199,506	112,964	550,549	-
Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	**(406,364)**	**(299,627)**	**(50,417)**	**(1,181,774)**	**(244,853)**	**(772,564)**
Санхүүгийн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ						
Мөнгөн орлогын дүн (+)	**124,022**	**364,295**	**116,876**	**1,043,000**	**74,162**	**5,434**
Зээл авсан, өрийн үнэт цаас гаргаснаас хүлээн авсан	124,022	364,295	114,365	1,043,000	74,162	-
Хувьцаа болон өмчийн бусад үнэт цаас гаргаснаас хүлээн авсан	-	-	-	-	-	-
Төрөл бүрийн хандив	-	-	-	-	-	-
Валютын ханшийн тэгшитгэлийн ашиг	-	-	2,511	-	-	5,434
Мөнгөн зарлагын дүн (-)	**56,098**	**266,372**	**142,450**	**87,335**	**82,100**	**1,397**
Зээл, өрийн үнэт цаасны төлбөрт төлсөн	56,098	266,372	142,265	87,335	82,100	-
Санхүүгийн түрээсийн өглөгт төлсөн			-	-	-	-
Хувьцаа буцаан худалдаж төлсөн			-	-	-	-
Төлсөн ногдол ашиг			-	-	-	-
Валютын ханшийн тэгшитгэлийн алдагдал			185	-	-	1,397
Санхүүгийн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	**67,924**	**97,923**	**(25,574)**	**955,665**	**(7,938)**	**4,038**
Валютын ханшийн зөрүү	**5,945**	**3,441**		**1,509**	**2,542**	
Бүх цэвэр мөнгөн гүйлгээ	**(383,245)**	**45,785**	**100,322**	**75,261**	**233,337**	**300,760**
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	**412,009**	**28,764**	**74,549**	**174,871**	**250,133**	**483,470**
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	**28,764**	**74,549**	**174,871**	**250,133**	**483,470**	**784,230**

2022 онд үндсэн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээ 61%-ийн өсөлттэй, хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээ 79%-ийн бууралттай мөн санхүүгийн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээ 101% буурсан үзүүлэлттэй байна. Үндсэн үйл ажиллагааны мөнгөн урсгалын хувьд мөнгөн орлого 42% өсөлттэй, мөнгөн зарлага мөн 40% өссөн байна. Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны хувьд орлого өнгөрсөн жилээс 53% өссөн, мөнгөн зарлага 45 хувь буурсан байна.

Үзүүлэлтүүд	(2018)	(2019)	(2020)	(2021)	ТАЙЛАНГИЙН ЖИЛ (2022)	% ӨӨРЧЛӨЛТ	5 жилийн тренд
Үндсэн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ	-₮ 50,750.70	₮ 244,048.00	₮ 299,860.80	₮ 299,860.80	₮ 483,586.30	61%	
Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ	-₮ 406,363.50	-₮ 299,627.30	-₮ 1,181,773.60	-₮ 1,181,773.60	-₮ 244,852.60	-79%	
Санхүүгийн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ	₮ 67,924.20	₮ 97,923.20	₮ 955,665.20	₮ 955,665.20	-₮ 7,937.90	-101%	

2018-2022 ОНУУДЫН ЖИЛИЙН ЭЦСИЙН САНХҮҮ БАЙДЛЫН ТАЙЛАН /МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР/

Үзүүлэлт	2018	2019	2020	2021	2022	2023 (төлөвлөгөө)
ХӨРӨНГӨ						
Эргэлтийн хөрөнгө						
Мөнгө түүнтэй адилтгах хөрөнгө	28,764	74,549	174,871	250,133	483,470	784,230
Дансны авлага	181,147	1,182,859	656,548	518,227	693,607	692,758
Татвар, НДШ-ийн авлага		-		-	99	-
Бусад авлага	321,189	23,402	1,531	29,664	17,975	-
Бусад санхүүгийн хөрөнгө		-	-	-	-	-
Бараа материал	90,356	106,532	95,317	114,588	145,830	146,102
Урьдчилж төлсөн зардал тооцоо	520,510	244,705	146	113,046	36,021	-
Бусад эргэлтийн хөрөнгө		-	-	-	-	-
Борлуулах зорилгоор эзэмшиж буй эргэлтийн бус хөрөнгө (борлуулах бүлэг хөрөнгө)		-	-	-	-	-
Эргэлтийн хөрөнгийн дүн	**1,141,965**	**1,632,047**	**928,413**	**1,025,658**	**1,377,002**	**1,623,090**
Эргэлтийн бус хөрөнгө						
Үндсэн хөрөнгө	2,256,421	1,471,807	1,465,431	3,497,289	3,560,937	3,691,679
Биет бус хөрөнгө	132,250	124,289	91,760	45,443	27,278	-
Биологийн хөрөнгө	-	-	-	-	-	-
Урт хугацаат хөрөнгө оруулалт	70,446	70,446	70,446	70,446	70,446	70,446
Хайгуул ба үнэлгээний хөрөнгө	-	-	-	-	-	-
Хойшлогдсон татварын хөрөнгө	-	-	-	-	-	-
Хөрөнгө орлуулалтын зориулалттай үл хөдлөх хөрөнгө	-	-	-	-	-	-
Бусад эргэлтийн бус хөрөнгө	-	1,008,172	1,008,172	-	-	-
Эргэлтийн бус хөрөнгийн дүн	**2,459,117**	**2,674,715**	**2,635,810**	**3,613,178**	**3,658,661**	**3,762,125**
НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН	**3,601,082**	**4,306,761**	**3,564,223**	**4,638,835**	**5,035,663**	**5,385,215**
						-
ӨР ТӨЛБӨР БА ЭЗДИЙН ӨМЧ						
ӨР ТӨЛБӨР						
Богино хугацаат өр төлбөр						
Дансны өглөг	60,176	710,574	41,335	115,807	52,892	1,000
Цалингийн өглөг	3,919	243	551	-	263	24,812
Татварын өр	120,315	95,313	59,989	22,141	174,643	115,249
НДШ-ийн өглөг	3,165	-	-	-	-	-
Богино хугацаат зээл	-	-	-	-	-	-
Хүүний өглөг	-	-	-	-	-	-
Ногдол ашгийн өглөг	-	-	-	-	-	-
Урьдчилж орсон орлого	245,745	301,050	-	-	36,429	-
Нөөц / өр төлбөр /	-	-	-	-	-	-
Бусад богино хугацаат өр төлбөр	173,169	-	-	-	-	-
Борлуулах зорилгоор эзэмшиж буй эргэлтийн бус хөрөнгө (борлуулах бүлэг хөрөнгө)- нд хамаарах өр төлбөр	-	-	-	-	-	-
Богино хугацаат өр төлбөрийн дүн	**606,489**	**1,107,179**	**101,875**	**137,948**	**264,226**	**141,061**
Урт хугацаат өр төлбөр						
Урт хугацаат зээл	-	-	-	997,000	997,000	997,000
Нөөц / өр төлбөр/	-	-	-	-	-	-
Хойшлогдсон татварын өр	1,042	-	-	-	-	-
Бусад урт хугацаат өр төлбөр	-	-	-	-	-	-
Урт хугацаат өр төлбөрийн дүн	**1,042**	**-**	**-**	**997,000**	**997,000**	**997,000**
Өр төлбөрийн нийт дүн	**607,531**	**1,107,179**	**101,875**	**1,134,948**	**1,261,226**	**1,138,061**
Эздийн өмч						
Төрийн өмч	-	-	-	-	-	-
Хувийн өмч	905,758	1,481,441	1,481,441	1,481,441	1,481,441	1,481,441
Хувьцаат өр төлбөр	1,338,798	-	-	-	-	-
Халаасны хувьцаа	-	-	-	-	-	-
Нэмж төлөгдсөн капитал	-	763,115	763,115	763,115	763,115	763,115
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэл	460,722	460,722	460,722	460,722	460,722	460,722
Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн нөөц	-	-	-	-	-	-
Эздийн өмчийн бусад хэсэг	-	-	-	-	-	-
Хуримтлагдсан ашиг	288,274	494,304	757,070	798,610	1,069,160	1,541,876
Эздийн өмчийн дүн	**2,993,551**	**3,199,582**	**3,462,348**	**3,503,887**	**3,774,438**	**4,247,154**
ӨР ТӨЛБӨР БА ЭЗДИЙН ӨМЧ	**3,601,082**	**4,306,761**	**3,564,223**	**4,638,835**	**5,035,663**	**5,385,215**

2018-2022 ОНУУДЫН ЖИЛИЙН ЭЦСИЙН САНХҮҮ БАЙДЛЫН ТАЙЛАН /МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР/

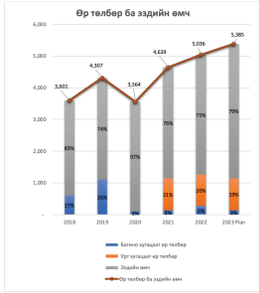

2022 оны эцсийн байдлаар компанийн нийт хөрөнгө 5 тэрбум төгрөгт хүрч өнгөрсөн оноос 9% өссөн байна. Нийт хөрөнгийн 75% нь эздийн өмчөөр, 25% нь өр төлбөрөөр санхүүжигдэж байгаа нь өнгөрсөн онтой ойролцоо үзүүлэлттэй гарсан байна.
Нийт хөрөнгөнд эзлэх эргэлтийн бус хөрөнгө сүүлийн 3 жил харьцангуй тогтвортой байсан ба 2020 онд 74%, 2021 онд 78%, 2022 онд 73% байсан байна.
Эргэлтийн хөрөнгийн хувьд мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгийн хувь 2022 онд нийт хөрөнгийн 10%-ийг эзэлж байгаа бол өнгөрсөн онд энэ дүн нь 5% байсан байна.
Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө нь нийт хөрөнгийн 10%-ийг, эргэлтийн хөрөнгийн 35%-ийг эзэлж байна. Өнгөрсөн онд энэ үзүүлэлтүүд нь 5% ба 24% тус тус байсан байна. Энэ жил өнгөрсөн онтой харьцуулахад өссөн үзүүлэлттэй байна.
Дансны авлагын хувьд 2022 онд нийт хөрөнгийн 14%-ийг, эргэлтийн хөрөнгийн 50%-ийг эзэлж байгаа бол 2021 онд нийт хөрөнгийн 12%, эргэлтийн хөрөнгийн 51% байжээ. Тиймээс дансны авлага нь харьцангуй тогтмол байна.
2020 оноос компанийн богино хугацаат өр төлбөрүүд тогтмол буурч ирсэн бөгөөд 2021 онд нийт өр төлбөр ба эздийн өмчийн 3% байсан бол 2022 онд бага зэрэг өсч 5%-д хүрсэн байна. Энэ нь ихэвчлэн НДШ-ийн өглөгийн өсөлтөөс үүдсэн байна.
2022 онд урт хугацаат зээлийн хэмжээнд ямар нэгэн өөрчлөлт ороогүй ба хуримтлагдсан ашгийн өсөлтөөс үүдэн эздийн өмч 8%-иар өссөн үзүүлэлттэй байна.

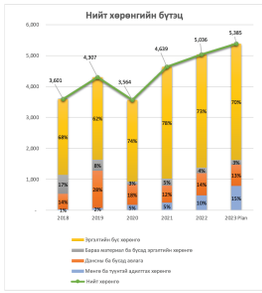

Үзүүлэлтүүд	(2018)	(2019)	(2020)	(2021)	ТАЙЛАНГИЙН ЖИЛ (2022)	% ӨӨРЧЛӨЛТ	5 жилийн тренд
Эргэлтийн хөрөнгө	₮ 1,141,965.30	₮ 1,632,046.90	₮ 1,025,657.50	₮ 1,025,657.50	₮ 1,377,002.30	34%	
Эргэлтийн бус хөрөнгө	₮ 2,459,117.00	₮ 2,674,714.60	₮ 2,635,809.67	₮ 3,613,177.70	₮ 3,658,661.10	1%	
Нийт хөрөнгө	₮ 3,601,082.30	₮ 4,306,761.50	₮ 3,564,222.94	₮ 4,638,835.20	₮ 5,035,663.40	9%	
Өр төлбөр	₮ 607,530.90	₮ 1,107,179.39	₮ 101,874.87	₮ 1,134,947.90	₮ 1,261,225.50	11%	
Эздийн өмч	₮ 2,993,551.40	₮ 3,199,582.11	₮ 3,462,348.06	₮ 3,503,887.30	₮ 3,774,437.90	8%	
Өр төлбөр ба эздийн өмч	₮ 3,601,082.30	₮ 4,306,761.50	₮ 3,564,222.94	₮ 4,638,835.20	₮ 5,035,663.40	9%	

2022 ОНЫ ЖИЛИЙН ЭЦСИЙН ӨМЧИЙН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ТАЙЛАН /МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР/

No		Үзүүлэлт	Өмч	Халаасны хувьцаа	Нэмж төлөгдсөн капитал	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэл	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн нөөц	Эздийн өмчийн бусад хэсэг	Хуримтлагдсан ашиг	Нийт дүн
₮	1	**2020 оны 12-р сарын 31-ний үлдэгдэл**	**₮ 1,481,441**	**₮ -**	**₮ 763,115**	**₮ 460,722**	**₮ -**	**₮ -**	**₮ 757,070**	**₮ 3,462,348**
₮	2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлтийн нөлөө, алдааны залруулга	₮ -	₮ -	₮ -	₮ -	₮ -	₮ -	₮ -	₮ -
₮	3	Залруулсан үлдэгдэл	₮ 1,481,441	₮ -	₮ 763,115	₮ 460,722	₮ -	₮ -	₮ 757,070	₮ 3,462,348
₮	4	Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)	₮ -	₮ -	₮ -	₮ -	₮ -	₮ -	₮ 41,539	₮ 41,539
₮	5	Бусад дэлгэрэнгүй орлого	₮ -	₮ -	₮ -	₮ -	₮ -	₮ -	₮ -	₮ -
₮	6	Өмчид гарсан өөрчлөлт	₮ -	₮ -	₮ -	₮ -	₮ -	₮ -	₮ -	₮ -
₮	7	Зарласан ногдол ашиг	₮ -	₮ -	₮ -	₮ -	₮ -	₮ -	₮ -	₮ -
₮	8	Дахин үнэлгээний нэмэгдлийн хэрэгжсэн дүн	₮ -	₮ -	₮ -	₮ -	₮ -	₮ -	₮ -	₮ -
₮	**9**	**2021 оны 12-р сарын 31-ний үлдэгдэл**	**₮ 1,481,441**	**₮ -**	**₮ 763,115**	**₮ 460,722**	**₮ -**	**₮ -**	**₮ 798,610**	**₮ 3,503,887**
₮	2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлтийн нөлөө, алдааны залруулга	₮ -	₮ -	₮ -	₮ -	₮ -	₮ -	₮ -	₮ -
₮	3	Залруулсан үлдэгдэл	₮ 1,481,441	₮ -	₮ 763,115	₮ 460,722	₮ -	₮ -	₮ 798,610	₮ 3,503,887
₮	4	Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)	₮ -	₮ -	₮ -	₮ -	₮ -	₮ -	₮ 270,551	₮ 270,551
₮	5	Бусад дэлгэрэнгүй орлого	₮ -	₮ -	₮ -	₮ -	₮ -	₮ -	₮ -	₮ -
₮	6	Өмчид гарсан өөрчлөлт	₮ -	₮ -	₮ -	₮ -	₮ -	₮ -	₮ -	₮ -
₮	7	Зарласан ногдол ашиг	₮ -	₮ -	₮ -	₮ -	₮ -	₮ -	₮ -	₮ -
₮	8	Дахин үнэлгээний нэмэгдлийн хэрэгжсэн дүн	₮ -	₮ -	₮ -	₮ -	₮ -	₮ -	₮ -	₮ -
₮	**9**	**2022 оны 12-р сарын 31-ний үлдэгдэл**	**₮ 1,481,441**	**₮ -**	**₮ 763,115**	**₮ 460,722**	**₮ -**	**₮ -**	**₮ 1,069,160**	**₮ 3,774,438**

Эздийн өмч 2022 онд өмнөх оноос 7 хувиар өссөн бөгөөд энэ нь хуримтлагдсан ашгийн өсөлтөөс үүдсэн байна.
2022 онд хуримтлагдсан ашиг нь 2021 оноос 34%-иар өссөн байна.

2018-2022 ОНУУДЫН АШИГТ АЖИЛЛАГААНЫ ХАРЬЦААНУУД

2022 онд ашиг ажиллагааны харьцаанууд өнгөрсөн онтой харьцуулахад өссөн үзүүлэлтүүдтэй байгааг дараах графикуудаас үзнэ үү.

Нийт ашгийн маржин

Үзүүлэлт	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Нийт ашиг	914,830	701,367	952,222	972,333	1,574,327	1,548,441
Борлуулалтын орлого	1,512,816	3,086,785	3,234,369	2,546,825	3,877,500	4,572,076
Нийт ашгийн маржин	**60%**	**23%**	**29%**	**38%**	**41%**	**34%**

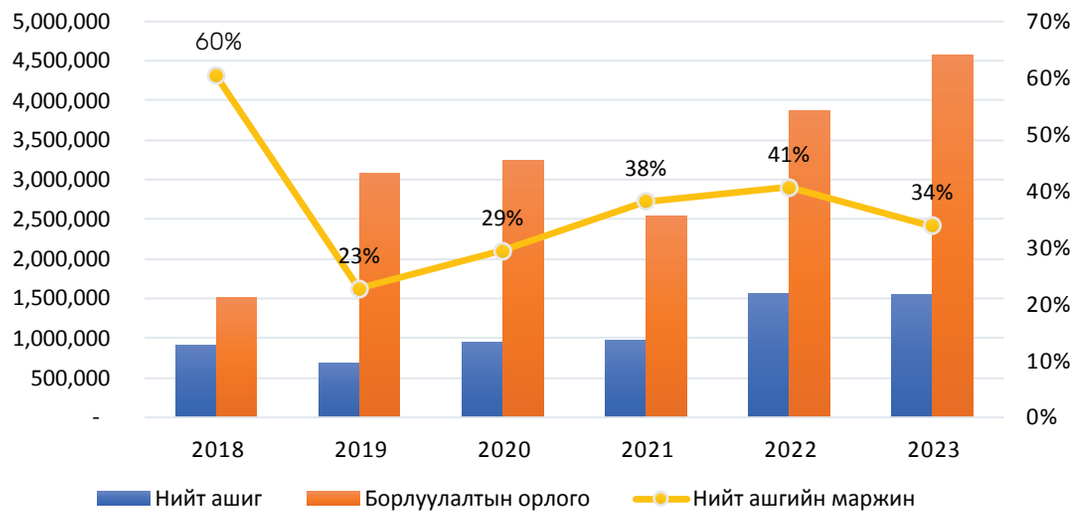

Нийт ашгийн маржин 2021 онд 38% байсан бол 2022 онд 41% болж бага зэрэг нэмэгдсэн байна. Өөрөөр хэлбэл компанийн өртөг 2021 онд нийт борлуулалтын 62% байсан бол 2022 онд 59% болж буурчээ.

Үйл ажиллагааны ашгийн маржин

Үзүүлэлт	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Үйл ажиллагааны ашиг	172,150	193,342	303,255	40,899	243,290	694,358
Борлуулалтын орлого	1,512,816	3,086,785	3,234,369	2,546,825	3,877,500	4,572,076
Үйл ажиллагааны ашгийн маржин	**11%**	**6%**	**9%**	**2%**	**6%**	**15%**

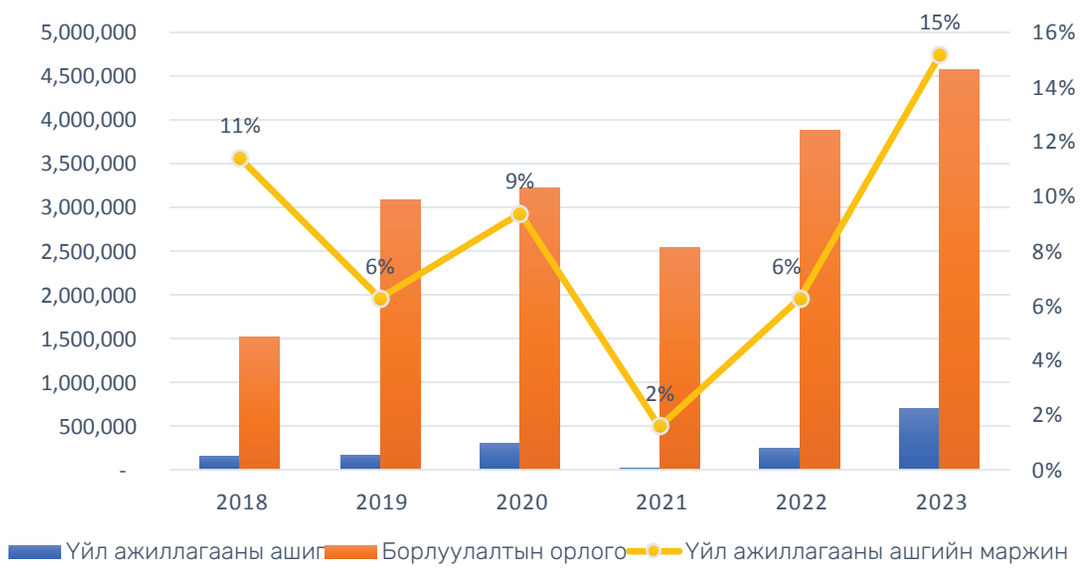

2018-2022 ОНУУДЫН АШИГТ АЖИЛЛАГААНЫ ХАРЬЦААНУУД

Цэвэр ашгийн маржин

Үзүүлэлт	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Цэвэр ашиг	171,302	206,031	262,766	41,539	270,551	472,716
Борлуулалтын орлого	1,512,816	3,086,785	3,234,369	2,546,825	3,877,500	4,572,076
Цэвэр ашгийнг маржин	**11%**	**7%**	**8%**	**2%**	**7%**	**10%**

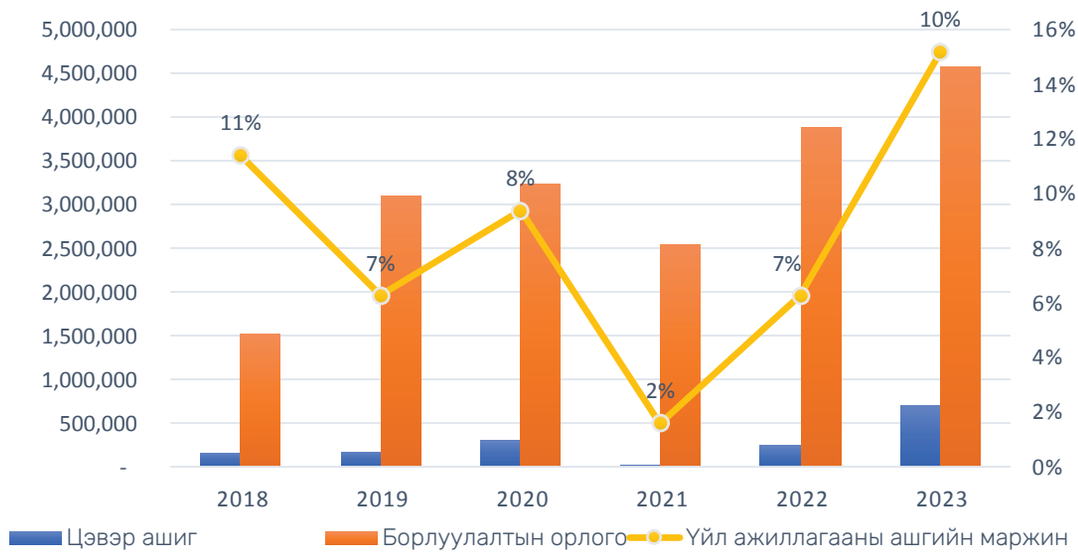

Компанийн цэвэр ашгийн маржин 2021 онд 2% байсан бол 2022 онд 7% хүрсэн бөгөөд 2023 онд 10%-д хүргэх зорилготой ажиллаж байна.

Эздийн өмчийн өгөөж

Үзүүлэлт	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Цэвэр ашиг	171,302	206,031	262,766	41,539	270,551	472,716
Нийт эздийн өмч (дундаж)	2,907,900	3,096,567	3,330,965	3,163,068	3,639,163	4,010,796
ROE	**5.89%**	**6.65%**	**7.89%**	**1.31%**	**7.43%**	**11.79%**

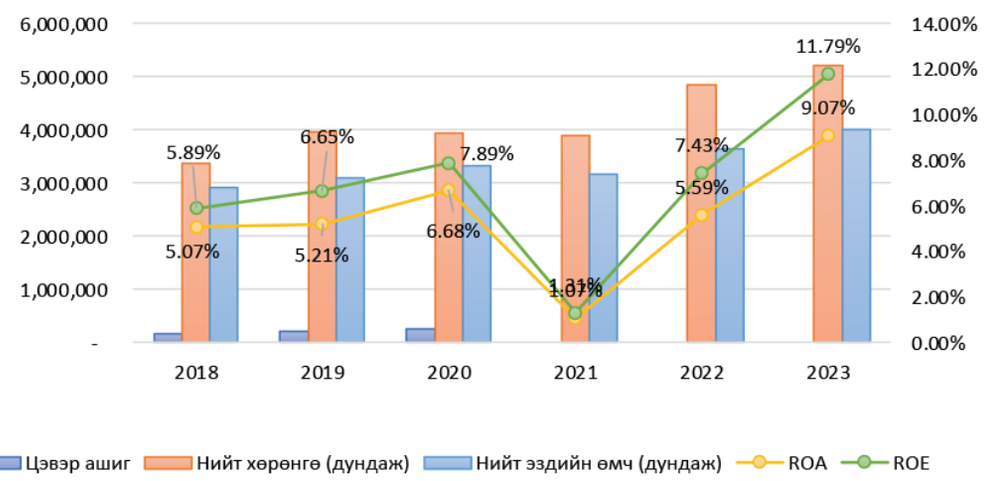

Компанийн нийт хөрөнгийн өгөөж болон эздийн өмчийн өгөөж 2021 оны ковидын нөхцөл байдлын улмаас нэлээн буурч 1% болон 1.3% тус тус болж буурсан байсан бол 2022 онд борлуулалтын орлого, ашигт ажиллагаа эргэж сэргэснээр 5.6% болон 7.4% болж тус тус нэмэгдсэн байна. Ирэх жил 9% болон 12% болгон өсгөх зорилготой байна.

2018-2022 ОНУУДЫН АШИГТ АЖИЛЛАГААНЫ ХАРЬЦААНУУД

Нийт хөрөнгийн өгөөж

Үзүүлэлт	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Цэвэр ашиг	171,302	206,031	262,766	41,539	270,551	472,716
Нийт хөрөнгө (дундаж)	3,379,164	3,953,922	3,935,492	3,898,041	4,837,249	5,210,439
ROA	**5.07%**	**5.21%**	**6.68%**	**1.07%**	**5.59%**	**9.07%**

Нэгж хувьцаанд ноогдох ашиг/алдагдал, P/E харьцаа, P/B харьцаа

Нэгж хувьцаанд ногдох ашиг/алдагдал, P/E болон P/B харьцаанууд нь потенциаль хөрөнгө оруулагчдын хувьд тухайн компанийн үнэ цэнийг тодорхойлоход чухал үзүүлэлт зөвхөн компанийн үзүүлэлтийг бус түүнээс гадна хувьцааны үнийг голлон авч үзсэнээрээ хөрөнгө оруулагчдын хүлээлтийг тусгаж, тухайн хувьцаа нь багаар эсвэл өндрөөр үнэлэгдсэн эсэхийг илэрхийлж байдаг. Дараах хүснэгтүүдээс нэгж хувьцаанд ногдох ашиг, P/E болон P/B харьцаануудыг үзнэ үү.

Доорх хүснэгтээс харахад 2022 онд компанийн нэгж хувьцаанд ногдох ашиг өнгөрсөн оноос 6.5 дахин өссөн байна.

2022 оны 12 сарын 31-ний байдлаар хаалтын ханш 69 төгрөг байсан ба үүний дагуу P/E харьцааг 8.79 байгаа нь өнгөрсөн оноос 9 дахин бага буюу өмнөх онтой харьцуулахад хувьцааны үнэ багаар үнэлэгдсэн байгааг харуулж байна.

2022 оны 12 сарын 31-ний байдлаар компанийн дансны үнэ 110 төгрөг буюу өнгөрсөн оноос 8%-иар нэмэгдсэн байна. Мөн энэ оны эцсийн хаалтын ханш 69 төгрөг байгаа нь дансны үнэтэй харьцуулахад хувьцаа багаар үнэлэгдсэн байгааг харж болно.

Дээрх үзүүлэлтүүдийн дагуу компанийн хувьцааг одоо авахад тохиромжтой харагдаж байна.

Үзүүлэлт	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Цэвэр ашиг	171,302	206,031	262,766	41,539	270,551	472,716
Хувьцааны тоо	34,452	34,452	34,452	34,452	34,452	34,452
EPS	**4.97**	**5.98**	**7.63**	**1.21**	**7.85**	**13.72**

Үзүүлэлт	2018	2019	2020	2021	2022	2023
EPS	4.97	5.98	7.63	1.21	7.85	13.72
Хаалтын ханш (12 сарын 31-ээр)	112	72	83	101	69	
P/E харьцаа	**22.44**	**12.10**	**10.86**	**83.73**	**8.79**	**-**

Үзүүлэлт	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Нийт хөрөнгө	3,601,082	4,306,761	3,564,223	4,638,835	5,035,663	5,385,215
Өр төлбөр	607,531	1,107,179	101,875	1,134,948	1,261,226	1,138,061
Дансны үнэ	87	93	100	102	110	123
Хаалтын ханш (12 сарын 31-ээр)	112	72	83	101	69	
P/B харьцаа	**1.28**	**0.78**	**0.82**	**0.99**	**0.63**	**-**

ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ХАРЬЦААНУУД

Үйл ажиллагааны харьцаа буюу компанийн хөрөнгийн бүтээмжийн харьцаануудыг дараах хүснэгтүүдээс үзнэ үү.
Компанийн нийт хөрөнгө, эргэлтийн бус хөрөнгө болон ажлын капиталын эргэцийн харьцаанууд энэ онд бүгд өнгөрсөн онтой харьцуулахад өссөн үзүүлэлттэй байна. 2021 онд ковидын үед буурсан байсан харьцаанууд энэ жилээс сэргэж, ирэх жил улам өсгөх зорилготойгоор ажиллаж байна.

Нийт хөрөнгийн эргэц

Үзүүлэлт	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Борлуулалтын орлого	1,512,816	3,086,785	3,234,369	2,546,825	3,877,500	4,572,076
Дундаж нийт хөрөнгө	3,379,164	3,953,922	3,935,492	3,898,041	4,837,249	5,210,439
Нийт хөрөнгийн эргэц	**0.45**	**0.78**	**0.82**	**0.65**	**0.80**	**0.88**

Эргэлтийн бус хөрөнгийн эргэц

Үзүүлэлт	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Борлуулалтын орлого	1,512,816	3,086,785	3,234,369	2,546,825	3,877,500	4,572,076
Дундаж цэвэр эргэлтийн бус хөрөнгө	2,394,897	2,566,916	2,655,262	2,971,927	3,635,919	3,710,393
Эргэлтийн бус хөрөнгийн эргэц	**0.63**	**1.20**	**1.22**	**0.86**	**1.07**	**1.23**

Ажлын капиталын эргэц

Үзүүлэлт	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Борлуулалтын орлого	1,512,816	3,086,785	3,234,369	2,546,825	3,877,500	4,572,076
Дундаж ажлын капитал	513,525	530,172	675,703	857,124	1,000,243	1,297,403
Ажлын капиталын эргэц	**2.95**	**5.82**	**4.79**	**2.97**	**3.88**	**3.52**

ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧДИЙН ХУРЛЫН ХЭЛЭЛЦЭХ АСУУДЛЫН МАТЕРИАЛ

ХЭЛЭЛЦЭХ АСУУДЛУУД

Айтүүлс ХК-ийн Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2023 оны 3 дугаар сарын 03-ны өдрийн 23/005 тоот тогтоолын 01 хавсралт

"АЙТҮҮЛС" ХК-ИЙН ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧДИЙН АНХААРАЛД

"Айтүүлс" ХК-ийн (цаашид "Компани" гэх)-ийн нийт хувьцаа эзэмшигчдийн ээлжит хурал (цаашид "Ээлжит хурал" гэх) нь 2023 оны 4 дүгээр сарын 15-ны өдрийн 11 цаг 00 минутад Монгол улс, Сүхбаатар дүүрэг, Олимпын гудамж, Реженси ресиденс, 2 давхарт 203 тоот танхимд зохион байгуулагдах тул Хувьцаа эзэмшигч та бүхэн хүрэлцэн ирж хуралдаа оролцоно уу.

Ээлжит хурлаар хэлэлцэх асуудал:

1. Компанийн 2022 оны Бизнесийн үйл ажиллагааны тайлан танилцуулах;
2. Компанийн 2022 оны Санхүүгийн тайлан, түүнд хийгдсэн хараат бус аудитын байгууллагын дүгнэлтийг танилцуулах;
3. Компанийн 2022 оны үйл ажиллагааны болон санхүүгийн тайлангийн талаарх Төлөөлөн Удирдах Зөвлөлийн гаргасан дүгнэлтийг хэлэлцэн батлах;
4. Компанийн ногдол ашиг хуваарилахгүй талаарх Төлөөлөн Удирдах Зөвлөлийн шийдвэрийг танилцуулах;
5. Компанийн Төлөөлөн Удирдах Зөвлөлийн гишүүнд нэр дэвшигчдийг танилцуулж, сонгох;
6. Компанийн Төлөөлөн Удирдах Зөвлөлийн 2023 оны үйл ажиллагааны төсвийг батлах.

Ээлжит хуралд оролцох эрхтэй хувьцаа эзэмшигчдийн нэрсийн жагсаалт гаргах бүртгэлийн өдөр нь 2023 оны 3 дугаар сарын 22-ны өдөр ("Бүртгэлийн өдөр") байна.

Саналын хуудсаар саналаа өгөх хувьцаа эзэмшигчдийн Саналын хуудсыг хүлээн авах сүүлийн хугацаа 2023 оны 4 дүгээр сарын 15-ны өдрийн 11 цаг 00 минут байна.

Ээлжит хурлын талаар дэлгэрэнгүй мэдээллийг компанийн байранд болон хурал зохион байгуулах комиссын дараах хаягаар холбогдон авна уу.

Ажиллах цагийн хуваарь: Ажлын өдрүүдэд 10:00- 17:00 цагийн хооронд ажиллана.

Имэйл: secretary@itools.mn
Утас: 75755585, 99059722
Компанийн хаяг: Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг, Олимпын гудамж, Реженси ресиденс, 203 тоот

ХЭЛЭЛЦЭХ АСУУДЛУУД

Айтүүлс ХК-ийн Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2023 оны 3 дугаар сарын 03-ны өдрийн 23/005 тоот тогтоолын 02 хавсралт

АЙТҮҮЛС ХК-ИЙН ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧДИЙН ТАНИЛЦАЖ БОЛОХ БИЧИГ БАРИМТЫН ЖАГСААЛТ, ТҮҮНТЭЙ ТАНИЛЦАЖ БОЛОХ ГАЗАР, ХУГАЦАА

Хувьцаа эзэмшигчдийн ээлжит хуралд оролцох хувьцаа эзэмшигчид нь 2023 оны 3 дугаар сарын 13-ны өдрөөс эхлэн ажлын өдрүүдийн 10:00-17:00 цагийн хооронд Айтүүлс ХК-ийн оффист хүрэлцэн ирж эсхүл Айтүүлс ХК-ийн албан ёсны фэйсбүүк хуудас болон https://itools.mn/ веб сайт уруу орж танилцана уу.

Хувьцаа эзэмшигчид нь дор дурдсан бичиг баримттай танилцаж болно. Үүнд:

1. Хувьцаа эзэмшигчдийн ээлжит хурал зарлан хуралдуулах тухай ТУЗ-ийн хурлын тогтоол
2. Хувьцаа эзэмшигчдийн ээлжит хурлын тооллогын комиссын бүрэлдэхүүн
3. Хувьцаа эзэмшигчдийн ээлжит хурлын дэг
4. Айтүүлс ХК-ийн 2022 оны Бизнесийн үйл ажиллагааны болон санхүүгийн тайлан
5. Компанийн 2022 оны санхүүгийн тайлан, түүнд хийгдсэн хараат бус аудитын байгууллагын дүгнэлт
6. Компанийн 2022 оны үйл ажиллагааны болон санхүүгийн тайлангийн талаарх Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн гаргасан дүгнэлт
7. Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2023 оны 2 дугаар сарын 08-ны өдрийн хурлын 23/002 тоот "Ногдол ашиг хуваарилахгүй тухай" тогтоол
8. Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2023 оны зардлын төсвийн төсөл
9. Хувьцаа эзэмшигчдийн ээлжит хурлаас гарах тогтоолын төслүүд
10. Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн гишүүнд нэр дэвшигчид, тэдгээрийн танилцуулга
11. Саналын хуудас

Имэйл: secretary@itools.mn
Утас: 75755585, 99059722
Компанийн хаяг: Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг, Олимпын гудамж, Реженси ресиденс, 203 тоот

ТЭМДЭГЛЭЛ

ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БОЛОН САНХҮҮГИЙН ҮР ДҮНД ХИЙСЭН ТУЗ-ИЙН ДҮГНЭЛТ

Төсөл №1

АЙТҮҮЛС ХУВЬЦААТ КОМПАНИЙН
ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧДИЙН ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2023 оны .... сарын .... өдөр Дугаар Улаанбаатар хот

Компанийн 2022 оны үйл ажиллагааны болон санхүүгийн тайлангийн талаарх ТУЗ-ийн гаргасан дүгнэлтийг батлах тухай

Монгол улсын Компанийн тухай хуулийн 62 дугаар зүйлийн 62.1.9 дэх заалт, Компанийн дүрмийн 7 дугаар зүйлийн 7.8 дахь заалтуудыг тус тус удирдлага болгон Айтүүлс ХК-ийн Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн гаргасан дүгнэлтийг хэлэлцсэний үндсэн дээр 2023 оны __ дүгээр сарын __-ны өдрийн Хувьцаа эзэмшигчдийн ээлжит хурлын хурлын шийдвэр, Тооллогын комиссын шийдвэрийг үндэслэн ТОГТООХ нь:

1. “Айтүүлс” ХК-ийн 2022 оны жилийн үйл ажиллагааны болон санхүүгийн тайлангийн талаарх Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн гаргасан дүгнэлтийг хавсралтаар баталсугай.

ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧДИЙН
ХУРЛЫН ДАРГА Г.ХАТАНБОЛД

ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БОЛОН САНХҮҮГИЙН ҮР ДҮНД ХИЙСЭН ТУЗ-ИЙН ДҮГНЭЛТ

АЙТҮҮЛС ХК-ИЙН 2022 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БОЛОН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТУХАЙ ТӨЛӨӨЛӨН УДИРДАХ ЗӨВЛӨЛИЙН ДҮГНЭЛТ

Монгол улсын Компанийн тухай хуулийн 76 дугаар зүйлийн 76.1.11 дэх хэсэгт заасны дагуу Айтүүлс ХК-ийн Төлөөлөн удирдах зөвлөлөөс дараах дүгнэлийг гаргаж байна.

Айтүүлс ХК нь 2022 онд 3.9 тэрбумын борлуулалт хийж өмнөх оноос борлуулалт 52.2%-аар өсч, татварын өмнөх ашиг 300.9 сая төгрөгт хүрч өмнөх оноос 6.2 дахин нэмэгдсэн гүйцэтгэлтэй ажилласан байна.

Мөн ТУЗ-өөс хэлэлцэн баталсан дата төвийн тасралтгүй ажиллагаа, аюулгүй байдал, үйлчилгээний чанарыг сайжруулахтай холбоотой үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг компанийн Гүйцэтгэх удирдлагын баг, хамт олон бүрэн хэрэгжүүлэн ажиллаж, дата төв 2022 онд 99.95% хувийн тасалдалгүй үйл ажиллагаатай ажиллажээ.

АйТүүлс ХК нь олон улсын чиг хандлагын дагуу үүлэн технологид суурилсан дата центерийн үйлчилгээг нэвтрүүлж, 2021 оноос зах зээл, хэрэглэгчдэд санал болгож эхэлсэн бөгөөд 2022 онд тус бүтээгдэхүүний борлуулалт 5.5 дахин өссөн байгаа нь уг үйлчилгээ зах зээлд амжилттай байрших, компанийн урт хугацааны төлөвлөгөө хангагдах үндсэн нөхцөл бүрдсэн байна.

ТУЗ нь 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр тасалбар болгосон компанийн санхүүгийн тайланд “Сэрэлт дөл аудит” ХХК-ийг сонгон аудит хийлгэсэн бөгөөд Хөндлөнгийн аудитын дүгнэлтээр компанийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаарх санхүүгийн байдал хийгээд тухайн өдрөөр дуусгавар болсон Санхүүгийн үр дүн болон мөнгөн гүйлгээг бүхий л материаллаг зүйлсийн хувьд Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандартуудын дагуу үнэн зөв, шударгаар илэрхийлэгдсэн байна гэж дүгнэсэн байна.

Ийнхүү Компани нь үйл ажиллагааны хувьд үндсэн бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний чанар, тасралтгүй хэвийн байдлыг сайжруулж, шинэлэг бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг нэвтрүүлж, санхүүгийн үр ашигт байдлыг нэмэгдүүлэн ажилласан байна.

Иймд Айтүүлс ХК-ийн 2022 оны үйл ажиллагааны болон санхүүгийн тайланг хангалттай гэж үзэж байна.

АЙТҮҮЛС ХК-ИЙН ТӨЛӨӨЛӨН УДИРДАХ ЗӨВЛӨЛ

ТЭМДЭГЛЭЛ

ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БОЛОН САНХҮҮГИЙН ҮР ДҮНД ХИЙСЭН ТУЗ-ИЙН ДҮГНЭЛТ

АЙТҮҮЛС ХУВЬЦААТ КОМПАНИЙН
ТӨЛӨӨЛӨН УДИРДАХ ЗӨВЛӨЛИЙН ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2023 оны 2 дугаар сарын 08-ны өдөр Дугаар 23/002 Улаанбаатар хот

Ногдол ашиг хуваарилахгүй тухай

Монгол улсын Компанийн тухай хуулийн 46 дугаар зүйл 46.1, 46.5 дахь хэсэг Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2023 оны 2 дугаар сарын 08-ны өдрийн хурлын шийдвэрийг тус тус үндэслэн ТОГТООХ нь:

1. Айтүүлс ХК-ийн Улаанбаатар хот дахь дата төвийн орчныг TIER II стандартад нийцүүлэх болон үндсэн үйлчилгээний өргөтгөл шинэчлэлтийг хийж тасралтгүй, хэвийн байдлыг ханган ажиллаж, бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний чанар, хэрэглэгчийн сэтгэл ханамж, мэдээллийн аюулгүй байдлын нууцлал, хүртээмжтэй байдлыг сайжруулсны үндсэн дээр компанийн ирээдүйн ашигт ажиллагааг нэмэгдүүлэх зорилгоор 2022 оны ашгаас ногдол ашиг хуваарилахгүй байхаар шийдвэрлэсүгэй.
2. Шийдвэртэй холбоотой мэдээллийг хууль, тогтоомжид заасан хугацаанд холбогдох байгууллага болон хувьцаа эзэмшигчдэд мэдээлэхийг ТУЗ-ийн нарийн бичгийн дарга Г.Янжинпхамд даалгасугай.

ТӨЛӨӨЛӨН УДИРДАХ
ЗӨВЛӨЛИЙН ДАРГА Г.ХАТАНБОЛД

ТЭМДЭГЛЭЛ

ТОГТООЛЫН ТӨСЛҮҮД

Төсөл №2

АЙТҮҮЛС ХУВЬЦААТ КОМПАНИЙН
ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧДИЙН ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2022 оны .... сарын .... өдөр Дугаар Улаанбаатар хот

Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн үйл ажиллагаа, гишүүдийн цалин,
урамшууллын төсвийг батлах тухай

Монгол улсын Компанийн тухай хуулийн 62 дугаар зүйлийн 1.13 дахь заалт, “Айтүүлс” ХК-ийн 2023 оны ___ дүгээр сарын ___-ний өдрийн Хувьцаа эзэмшигчдийн хурлын шийдвэрийг үндэслэн ТОГТООХ нь:

1. “Айтүүлс” ХК-ийн Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2023 оны үйл ажиллагааны болон гишүүдийн цалин урамшууллыг _____ /_____ төгрөгөөр баталсугай.

2. Төсвийн задаргааг хавсралтаар баталсугай.

ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧДИЙН
ХУРЛЫН ДАРГА Г.ХАТАНБОЛД

ТОГТООЛЫН ТӨСЛҮҮД

Төсөл №3

АЙТҮҮЛС ХУВЬЦААТ КОМПАНИЙН
ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧДИЙН ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2022 оны .... сарын .... өдөр Дугаар Улаанбаатар хот

Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн гишүүдийг сонгох тухай

Монгол улсын Компанийн тухай хуулийн 62 дугаар зүйлийн 62.1.7 дахь заалт, 77 дугаар зүйлийн 77.1 дэх заалт, 77 дугаар зүйлийн 77.5 дахь заалтыг тус тус удирдлага болгон "Айтүүлс" ХК-ийн 2023 оны __ дүгээр сарын __-ны өдрийн Хувьцаа эзэмшигчдийн ээлжит хурлын Тооллогын комиссын дүнг үндэслэн ТОГТООХ нь:

1. "Айтүүлс" ХК-ийн Төлөөлөн удирдах зөвлөлийг дараах бүрэлдэхүүнтэйгээр сонгосугай.

Ердийн гишүүд:

1.
2.
3.
4.
5.
6.

Хараат бус гишүүд:

1.
2.
3.

ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧДИЙН
ХУРЛЫН ДАРГА Г.ХАТАНБОЛД

ТОГТООЛЫН ТӨСЛҮҮД

АЙТҮҮЛС ХУВЬЦААТ КОМПАНИЙН ТӨЛӨӨЛӨН УДИРДАХ ЗӨВЛӨЛИЙН 2023 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТӨСӨВ

№	Үйл ажиллагаа	Жилийн зардал
1	ТУЗ-ийн хурал түүнтэй холбогдох үйл ажиллагааны зардал	1,000,000₮
2	ТУЗ-ийн гишүүдийн цалин, урамшуулал	32,607,360₮
3	ТУЗ-ийн нарийн бичгийн даргын цалин, урамшуулал	13,500,000₮
	НИЙТ ДҮН	47,107,360

ТЭМДЭГЛЭЛ

ТУЗ-Д НЭР ДЭВШИГЧДИЙН ТАНИЛЦУУЛГА

АЙТҮҮЛС ХУВЬЦААТ КОМПАНИЙН ТӨЛӨӨЛӨН УДИРДАХ ЗӨВЛӨЛИЙН ЕРДИЙН ГИШҮҮНД НЭР ДЭВШИГЧИЙН НАМТАР

Нэг. Хувийн мэдээлэл

Эцэг /Эх/-ийн нэр: Гантулга
Өөрийн нэр: Хатанболд
Төрсөн он: 1986
Төрсөн газар: Хөвсгөл аймаг

Хоёр. Боловсролын талаарх мэдээлэл

1994 - 2003 Хөвсгөл, Тарилан сум, Хөвсгөл, Тариалан 10-н жил, Бүрэн дунд
2003 - 2007 Улаанбаатар, ШУТИС-КтМС, Санхүү удирдлага
2015 - 2018 Улаанбаатар, МУИС-ХЗС, Эрх зүйч

Гурав: Ажил эрхлэлтийн талаарх мэдээлэл

2007 - 2008 Лайфтайм инвестмент ҮЦК ХХК, Брокер, диллер
2009 - 2012 Хера холдинг ХХК, Судалгааны ахлах ажилтан
2012 - 2020 Стандарт капитал ХХК, Дэд захирал
2020 оноос хойш Ай Си Ти групп ХК, Гүйцэтгэх захирал

Нэг. Хувийн мэдээлэл

Эцэг /Эх/-ийн нэр: Адилбиш
Өөрийн нэр: Баттамир
Төрсөн он: 1982
Төрсөн газар: Улаанбаатар хот

Хоёр. Боловсролын талаарх мэдээлэл

1995 - 1998 Улаанбаатар, Өсвөрийн зохион бүтээгчдийн төв сургууль, Бүрэн дунд боловсрол
1998 - 2003 Улаанбаатар, ШУТИС-КТМС, Програм хангамж
2016 - 2018 Улаанбаатар, ШУТИС- КТМС, Техникийн ухааны магистр
2018 - Улаанбаатар, ШУТИС, Докторант

Гурав: Ажил эрхлэлтийн талаарх мэдээлэл

2002-2009 Эрчим хүчний диспетчерийн үндэсний төв, Програмист
2009-2011 Үндэсний хөгжил шинэтгэлийн хороо, Дэлхийн банкны төслийн дотоодын зөвлөх
2011-2012 Нийгмийн хамгаалал хөдөлмөрийн яам, Дэлхийн банкны төслийн дотоодын зөвлөх
2011-2014 Айтүүлс ХХК, Гүйцэтгэх захирал
2013-2017 Ай Си Ти Групп ХК, Гүйцэтгэх захирал
2017-2021 Ай Си Ти Групп ХК, Технологи хариуцсан захирал
2021 оноос Ай Си Ти групп ХК, ТУЗ-ийн гишүүн

ТУЗ-Д НЭР ДЭВШИГЧДИЙН ТАНИЛЦУУЛГА

Нэг. Хувийн мэдээлэл

Эцэг /Эх/-ийн нэр: Нанжид
Өөрийн нэр: Улаанхүү
Төрсөн он: 1982
Төрсөн газар: Сэлэнгэ аймаг

Хоёр. Боловсролын талаарх мэдээлэл

1990 - 2000 Сэлэнгэ, Сүхбаатар сум, Сэлэнгэ аймаг, Сүхбаатар сум 1-р сургууль, Бүрэн дунд боловсрол
2000 - 2005 Улаанбаатар, МУИС-ЭЗС, Эзийн засгийн онол, эдийн засагч

Гурав: Ажил эрхлэлтийн талаарх мэдээлэл

2005-2006 Дэлхийн банк, Тогтвортой амьжиргаа төсөл, Судалгааны мэргэжилтэн
2007-2009 Анод банк, Эрсдэлийн шинжээч
2010-2014 Монет капитал ҮЦК ХХК, Хөрөнгө оруулалтын банкны хэлтсийн ахлах
2014-2019 Стандарт финаншл групп ХХК, Гүйцэтгэх захирал
2019-2020 Ай Си Ти групп ХК, Гүйцэтгэх захирал
2021 оноос хойш Ай Си Ти групп ХК, Хөрөнгө оруулалт хариуцсан захирал

Нэг. Хувийн мэдээлэл

Эцэг /Эх/-ийн нэр: Баярсайхан
Өөрийн нэр: Тамир
Төрсөн он: 1987
Төрсөн газар: Улаанбаатар хот

Хоёр. Боловсролын талаарх мэдээлэл

1995 - 2003 Улаанбаатар хот, 97-р дунд сургууль, Бүрэн бус дунд
2003 - 2006 Улаанбаатар хот, Монгол Туркийн хамтарсан сургууль, Бүрэн дунд
2006 - 2010 Улаанбаатар хот, МУИС, Бакалавр-Хятад судлаач, багш
2013 - 2014 БНТУ, “Фатих” Их сургууль, Мастер-Улс төрийн удирдлага

Гурав: Ажил эрхлэлтийн талаарх мэдээлэл

2010-2012 Саман-Ёлу ХХК, Захирлын туслах
2012-2013 Эмпати-Ертөнц ХХК, Нягтлан бодогч
2014 Улаанбаатар-Элит ОУДС, Нягтлан бодогч
2014-2016 Татварын Ерөнхий газар-НӨАТ-ын төсөл, Ерөнхий санхүүч
2016 Гааль Татварын мэдээллийн технологийн төв УТҮГ, Олон нийттэй харилцах мэргэжилтэн
2016-2018 Эмпасофт ХХК, Сургалт хариуцсан менежер
2018 - 2022 Айтүүлс ХК, Гүйцэтгэх захирал
2022 оноос эхлэн Ай Си Ти групп ХК, Борлуулалт, маркетинг хариуцсан захирал

ТУЗ-Д НЭР ДЭВШИГЧДИЙН ТАНИЛЦУУЛГА

Нэг. Хувийн мэдээлэл

Эцэг /Эх/-ийн нэр: Балдан
Өөрийн нэр: Амгаланбаатар
Төрсөн он: 1987
Төрсөн газар: Улаанбаатар хот

Хоёр. Боловсролын талаарх мэдээлэл

1994 - 2004 Сэлэнгэ, 3 дугаар арван жил, Бүрэн дунд
2004 - 2008 Улаанбаатар, Санхүү эдийн засгийн их сургууль, Нягтлан бодогч

Гурав: Ажил эрхлэлтийн талаарх мэдээлэл

2008 – 2010 Дельта авто сервис ХХК, Тооцооны нягтлан бодогч
2010 – 2014 Сор сонголт ХХК, Ерөнхий нягтлан бодогч
2015 – 2017 Тэсо ХХК, Санхүүгийн менежер
2018 – 2019 Тэсо ХХК, Санхүү, Мөнгөн хөрөнгө хариуцсан менежер
2019 - 2020 Тэсо ХХК, Ерөнхий нягтлан бодогч
2020.4 – 2020.9 Тэсо ХХК, Дотоод хяналтын албаны дарга
2020 – 2021 Ворлд френдс ХХК, Ерөнхий нягтлан бодогч
2021 оноос Ай Си Ти групп ХК, Санхүү хариуцсан захирал

Нэг. Хувийн мэдээлэл

Эцэг /Эх/-ийн нэр: Дамдинсүрэн
Өөрийн нэр: Даваа
Төрсөн он: 1981
Төрсөн газар: Дархан-Уул аймаг

Хоёр. Боловсролын талаарх мэдээлэл

1989 - 1998 Дархан-Уул аймаг, 15-р сургууль, Бүрэн дунд
1998 - 2002 Улаанбаатар, ШУТИС-КТМС, Програм хангамжийн инженер

Гурав: Ажил эрхлэлтийн талаарх мэдээлэл

2001 - 2008 ЦЕГ-ийн Эрүүгийн цагдаагийн газар, Төлөөлөгч, ахлах төлөөлөгч
2008 – 2014 Цагдаагийн ерөнхий газар, Тасгийн дарга, хэлтсийн дарга, төвийн дарга
2014- 2016 Дайей- Пробис Монгол ХХК, Менежер
2016 - 2019 ККТТ ХХК, Бизнес хөгжил хариуцсан захирал, гүйцэтгэх захирал
2019-2021 Инновэйшн инвестмент ХХК, Дэд захирал, Гүйцэтгэх захирал
2021 - 2022 Ай Си Ти групп ХК, Технологи хариуцсан захирал
2022 оноос Ай Си Ти групп ХК, Дэд захирал

ТУЗ-Д НЭР ДЭВШИГЧДИЙН ТАНИЛЦУУЛГА

Нэг. Хувийн мэдээлэл

Эцэг /Эх/-ийн нэр: Ганбүргэд
Өөрийн нэр: Гантуяа
Төрсөн он: 1979
Төрсөн газар: Төв аймаг

Хоёр. Боловсролын талаарх мэдээлэл

1986.09 - 1993.06 Төв аймаг, Цээл сумын 10 жил, Дунд боловсрол
1993.09 - 1996.06 Төв аймаг, Мянгат сургууль ЕБС, Бүрэн дунд боловсрол
1996.09 - 2000.06 Улаанбаатар, ШУТИС-КТМС, Програм хангамжийн бакалавр
2013.09 - 2015.09 Улаанбаатар, ШУТИС-БАТС, Бизнесийн удирдлагын магистр
2018.09 Улаанбаатар, ШУТИС-БАТС, Докторант

Гурав: Ажил эрхлэлтийн талаарх мэдээлэл

2001-2005 Мобиком корпораци, Шинэ бизнесийн алба, Төслийн ахлагч
2005-2008 Монгол контент ХХК, бизнесийн хэлтэс, Менежер
2008-2009 Монгол контент ХХК, Гар утасны контентийн алба, Менежер
2009-2011 Монгол контент ХХК, Контент медиа алба, Менежер
2011-2014 Монгол контент ХХК, Gogo бизнес ба IT алба, Захирал
2014-2018 Монгол контент ХХК, Гүйцэтгэх захирал
2018 оноос хойш Номадик контент ХХК, Гүйцэтгэх захирал

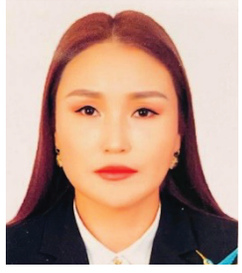

Нэг. Хувийн мэдээлэл

Эцэг /Эх/-ийн нэр: Зинамидэр
Өөрийн нэр: Саранчимэг
Төрсөн он: 1986
Төрсөн газар: Улаанбаатар хот

Хоёр. Боловсролын талаарх мэдээлэл

1994 - 2004 Улаанбаатар, Нийслэлийн 39 дүгээр сургууль, Бүрэн дунд боловсрол
2004 - 2008 Улаанбаатар, Их засаг их сургууль, Олон улсын эрх зүйч бакалавр
2009 - 2012 Улаанбаатар, Их засаг ОУИС, Эрх зүйн ухааны магистр

Гурав: Ажил эрхлэлтийн талаарх мэдээлэл

2008-2022 Ачтан клиник эмнэлэг, Хүний нөөцийн менежер
2022- 2023 Витафит милк ХХК, Хүний нөөцийн менежер
2023.2 сараас хойш Теста лайфстайл ХХК, Гүйцэтгэх захирал

ТУЗ-Д НЭР ДЭВШИГЧДИЙН ТАНИЛЦУУЛГА

Нэг. Хувийн мэдээлэл

Эцэг /Эх/-ийн нэр: Нэргүй
Өөрийн нэр: Жавхлан
Төрсөн он: 1984
Төрсөн газар: Улаанбаатар хот

Хоёр. Боловсролын талаарх мэдээлэл

1992 - 2002 Улаанбаатар, 2-р сургууль, Бүрэн дунд
2002 - 2007 Улаанбаатар, ШУТИС-ЭХИС, Цахилгааны инженер
2008 - 2011 Улаанбаатар, СЭЗДС, Бизнесийн удирдлага
2013 - 2014 Улаанбаатар, Удирдлагын академи, Төрийн удирдлага

Гурав: Ажил эрхлэлтийн талаарх мэдээлэл

2005 - 2008 БСШУЯам
2008 – 2009 Анод банк, Менежер
2009 – 2011 Синглтон ХХК, Менежер
2011 – 2014 Бизнетворк консалтинг ХХК, Захирал
2014 – 2018 Ай Ти Зон ХХК, Гүйцэтгэх захирал
2018 оноос хойш Могул консалтинг сервис ХХК, Гүйцэтгэх захирал

САНАЛЫН ХУУДАС

Айтүүлс ХК-ийн Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн
2023 оны 3 дугаар сарын 03-ны өдрийн
23/005 тоот тогтоолын 04 хавсралт

АЙТҮҮЛС" ХК-ИЙН ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧДИЙН ЭЭЛЖИТ ХУРЛЫН САНАЛ АВАХ ХУУДАС

- Хувьцаа эзэмшигчийн овог, нэр: .....
- Регистрийн дугаар: .....
- Эзэмшиж байгаа хувьцааны тоо: ..... төрөл: ...Энгийн....
- Хувьцаа эзэмшигчийн үнэт цаасны дансны дугаар:.....
- Бүртгэсэн ҮЦК-ийн нэр:.....
- Бүртгэсэн ҮЦК-ийн ажилтны овог нэр:.....

Дараах хэлэлцэх асуудлуудад ЕРДИЙН АРГААР санал хураана.

№	ХЭЛЭЛЦЭХ АСУУДАЛ	Хурлаас гарах шийдвэрийн төсөл	Зөвшөөрсөн	Татгалзсан	Түдгэлзсэн	Татгалзсан тохиолдолд өгөх таны санал	Гарын үсэг
1.	Компанийн 2022 оны үйл ажиллагааны болон санхүүгийн тайлангийн талаарх ТУЗ-ийн дүгнэлтийг батлах	Тогтоол №1	☐	☐	☐		
2.	ТУЗ-ийн 2023 оны төсвийг батлах	Тогтоол №2	☐	☐	☐		

Хувьцаа эзэмшигчийн гарын үсэг (тэмдэг): .....
Огноо: 2023 оны .....-р сарын ....-ны өдөр .... цаг .... минут

Тооллогын комиссын бөглөх хэсэг:
Саналын хуудсыг хүчинтэйд тооцон тоолсон эсэх: Тийм / Үгүй (доогуур зурах)
Саналын хуудсыг хүчингүйд тооцсон үндэслэл: .....

САНАЛЫН ХУУДАС

Айтүүлс ХК-ийн Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн
2023 оны 3 дугаар сарын 03-ны өдрийн
23/005 тоот тогтоолын 05 хавсралт

""АЙТҮҮЛС" ХК-ИЙН ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧДИЙН ЭЭЛЖИТ ХУРЛЫН САНАЛ АВАХ ХУУДАС

- Хувьцаа эзэмшигчийн овог, нэр: .....
- Регистрийн дугаар: .....
- Эзэмшиж байгаа хувьцааны тоо: ..... төрөл: ...Энгийн....
- Хувьцаа эзэмшигчийн үнэт цаасны дансны дугаар:.....
- Бүртгэсэн ҮЦК-ийн нэр:.....
- Бүртгэсэн ҮЦК-ийн ажилтны овог нэр:.....

Дараах хэлэлцэх асуудалд КУМУЛЯТИВ АРГААР санал хураана.

№	ТУЗ-д нэр дэвшигчдийн нэрс	Нэр дэвшигчдэд өгсөн саналын тоо
	Ердийн гишүүд	
1		
2		
3		
4		
5		
6		
	Хараат бус гишүүд	
1		
2		
3		
4		

Хувьцаа эзэмшигчийн гарын үсэг (тэмдэг): .....
Огноо: 2023 оны .....-р сарын ....-ны өдөр .... цаг .... минут
ТУЗ-ийн гишүүдийг сонгох санал хураалтыг кумулятив аргаар хураана. Тус арга нь санал өгөх эрхийн нийт тоо таны эзэмшиж байгаа саналын энгийн хувьцааны тоог сонгогдох гишүүний тоогоор үржүүлсэнтэй тэнцүү байна.Жишээ нь:та 100 ширхэг энгийн хувьцааг эзэмшдэг гэвэл тус компанийн ТУЗ нь 9 гишүүнтэй байхад үүнээс 3 гишүүн нь хараат бус гишүүн байхаар тогтоосон тохиолдолд Таны эзэмшиж буй 100 ширхэг энгийн хувьцаа нь кумулятив аргаар санал өгөхөд нийт 900 саналын эрхтэй /100*9 гишүүн=900/ болох бөгөөд үүнээс 600 саналын эрхээрээ ТУЗ-ийн ердийн гишүүнээр сонгогдох 6 хүртэл нэр дэвшигчид, 300 саналын эрхээрээ ТУЗ-ийн хараат бус гишүүнээр сонгогдох 3 хүртэл нэр дэвшигчид тус тус санал өгөх эрхтэй болно гэдгийг анхаарна уу.
Тооллогын комиссын бөглөх хэсэг:
Саналын хуудсыг хүчинтэйд тооцон тоолсон эсэх: Тийм / Үгүй (доогуур зурах)
Саналын хуудсыг хүчингүйд тооцсон үндэслэл: .....

САНАЛЫН ХУУДАС

САНАЛ АВАХ ХУУДСЫГ АШИГЛАХ САНАМЖ

1. Хувьцаа эзэмшигч нь өөрийн биеэр хуралд оролцох боломжгүй тохиолдолд харилцагч брокерын компаниараа дамжуулан хурлын материалтай танилцан саналын хуудсаа өгөх боломжтой.

2. Засварласан болон балласан, залруулгатай санал авах хуудас нь хүчингүйд тооцогдоно.

3. Ердийн аргаар өгөх санал хураалтад хэлэлцэх асуудал тус бүр дээр нэгээс олон тэмдэглэгээ хийсэн тохиолдолд санал хүчингүйд тооцогдоно.

4. Гарын үсгээ зураагүй санал хүчингүйд тооцогдоно.

5. Итгэмжлэлээр санал өгч буй итгэмжлэгдсэн төлөөлөгч нь итгэмжлэл дээрх өөрийн баталгаат гарын үсгийг зурснаар санал хүчинтэйд тооцогдоно.

6. Насанд хүрээгүй хувьцаа эзэмшигчийн асран хамгаалагч нь хүүхдийнхээ бус өөрийнхөө гарын үсгийг зурснаар санал хүчинтэйд тооцогдоно.

7. Кумулятив аргаар ТУЗ-д нэр дэвшигчдэд өгсөн нийт саналын тоо кумулятив саналын тооноос зөрсөн тохиолдолд саналын хуудсыг хүчингүйд тооцно.

8. Гарын үсэггүй санал хүчингүйд тооцогдоно.

ДАТА ТӨВИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ, ТЕХНОЛОГИЙН ЧИГ ХАНДЛАГА

Таны мэдээлэл хаана хадгалагддаг вэ?

Өнөөдөр бид цахим шуудангаа шалгаж, хариу илгээх, facebook – р хэн нэгэнтэй чатлах, хэн нэгэн рүү банкны application ашиглаж мөнгө шилжүүлэх, автобусанд карт уншуулж зорчих гэзд үйлдэл бүрдээ датаг үүсгэдэг. Тэр ч байтугай бид машинаа бариад түгжрээд зогсож байхад хүртэл бидний тухай дата үүсэж байдаг. Тэгвэл бид чухам хэр хэмжээний датаг үүсгэж байдаг юм болоо?

Дэлхий нийтээр минутад 347,222 ширхэг story Instagram -д орж, 1.4 сая видео дуудлага зэрэг хийгдэж, 147'000 зураг facebook – д постлогдож, секунд тутамд 99,000 хайлт google дээр хийгдэж байна. Дэлхий дээр нэг хүн дунджаар секунд тутам ойролцоогоор 1.7 MB датаг бий болгож байдаг. Бид өнөөдөр дэлхий дээр үүссэн нийт датаны хэмжээг Zettabyte хэмээх хэмжээсээр хэмжих бөгөөд хамгийн ойрхон жишээгээр тайлбарлавал бидний ашиглаж буй гар утасны багтаамж ихэвчлэн Gigabyte хэмжээсээр хэмжигддэг. Тэгвэл 1 zettabyte нь НЭГ ИХ НАЯД gigabyte -тай тэнцдэг.

2018 онд дэлхий дээр нийт 33 zettabyte дата үүссэн байсан бол энэ тоо энэ онд 97 zettabyte болон нэмэгдэж ердөө гуравхан жилийн дараа буюу 2025 онд 181 zettabyte болж өснө хэмээн олон улсын судалгааны IDC, & Statista байгууллагаас гаргасан байна.

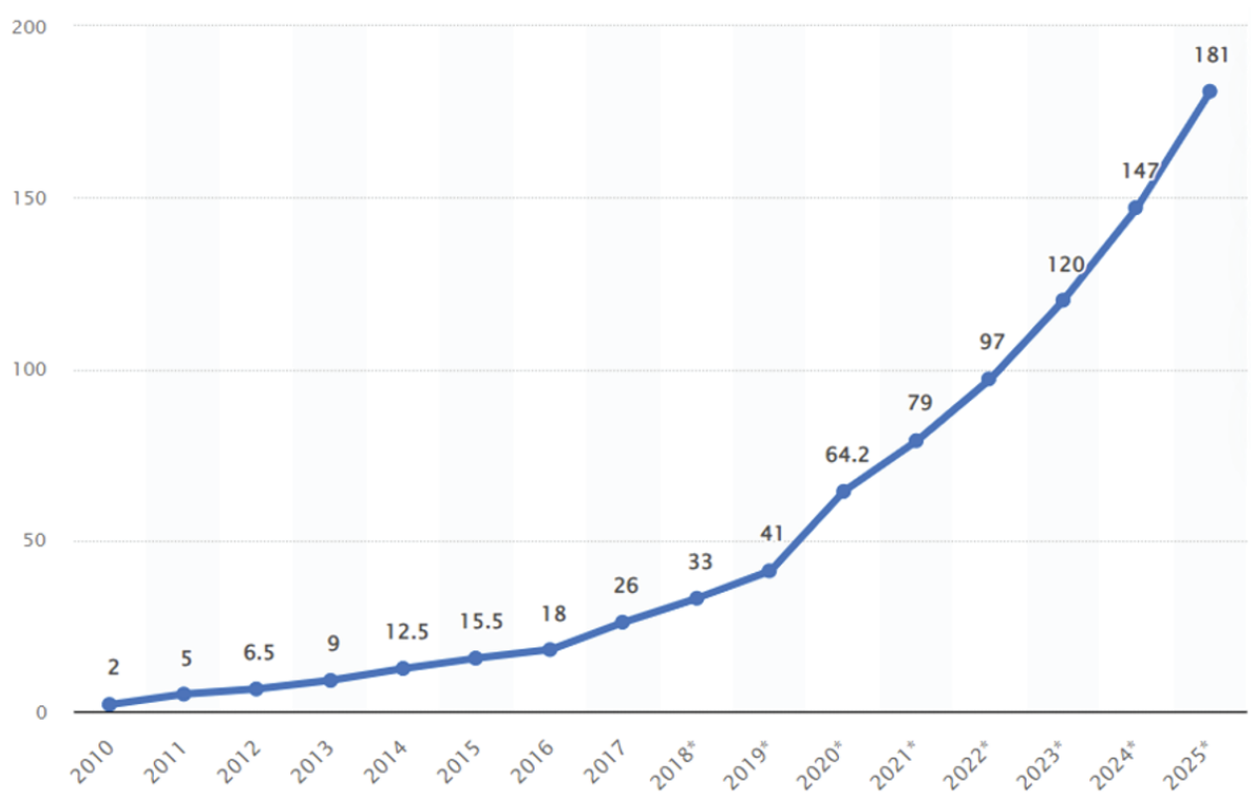

181 zettabyte. Энэ тоог энгийнээр тайлбарлавал өнөөдөр хүн төрөлхтний ашиглаж байгаа дундаж сүлжээний хурдаар уг датаг татвал бидэнд ойролцоогоор 2 тэрбум жил шаардлагатай гэсэн үг.

Тэгвэл энэ их ДАТА чухам хаана хадгалагддаг вэ ?

2010 онд нийт датаны 60% хэрэглэгчдийн өөрсдийн хувийн төхөөрөмж дээр (гар утас, таблет, компьютер гэх мэт) хадгалагдаж байсан бол өнөөдөр нийт датаны гуравны нэг нь л хэрэглэгчдийн төхөөрөмжүүд дээр хадгалагдаж, харин үлдсэн хувь нь дэлхий нийтээр тархан байгуулагдсан ДАТА ТӨВҮҮД болон CLOUD үйлчилгээнүүд дээр хадгалагдаж байна. Судалгаагаар энэ тоо 2025 он гэхэд 80% болж өснө гэжээ.

Бидний сүүлийн үед ихээхэн сонсох болсон CLOUD үйлчилгээний суурь дэд бүтэц нь мөн л ДАТА ТӨВҮҮД дээр байрладаг.
Тэгвэл бидний датаны ихэнх хувийг хадгалж байгаа ДАТА ТӨВ гэх зүйл чухам юу юм бэ? Товчхондоо ДАТА ТӨВ гэдэг нь их хэмжээний өгөгдөл мэдээллийг хадгалах, боловсруулах, түгээх зорилгоор бүтээсэн мэдээллийн технологийн тоног төхөөрөмжүүдийн уялдаа холбооны цогц шийдэл болон физик аюулгүй байдлыг дээд зэрэгт хангасан тусгай зориулалтын байгууламж юм.
Хэрэв та өмнө нь дата төвд зочилж үзээгүй бол энд дарж Microsoft company -н дата төвөөр виртуал хэлбэрээр зочилж, сонирхоорой.

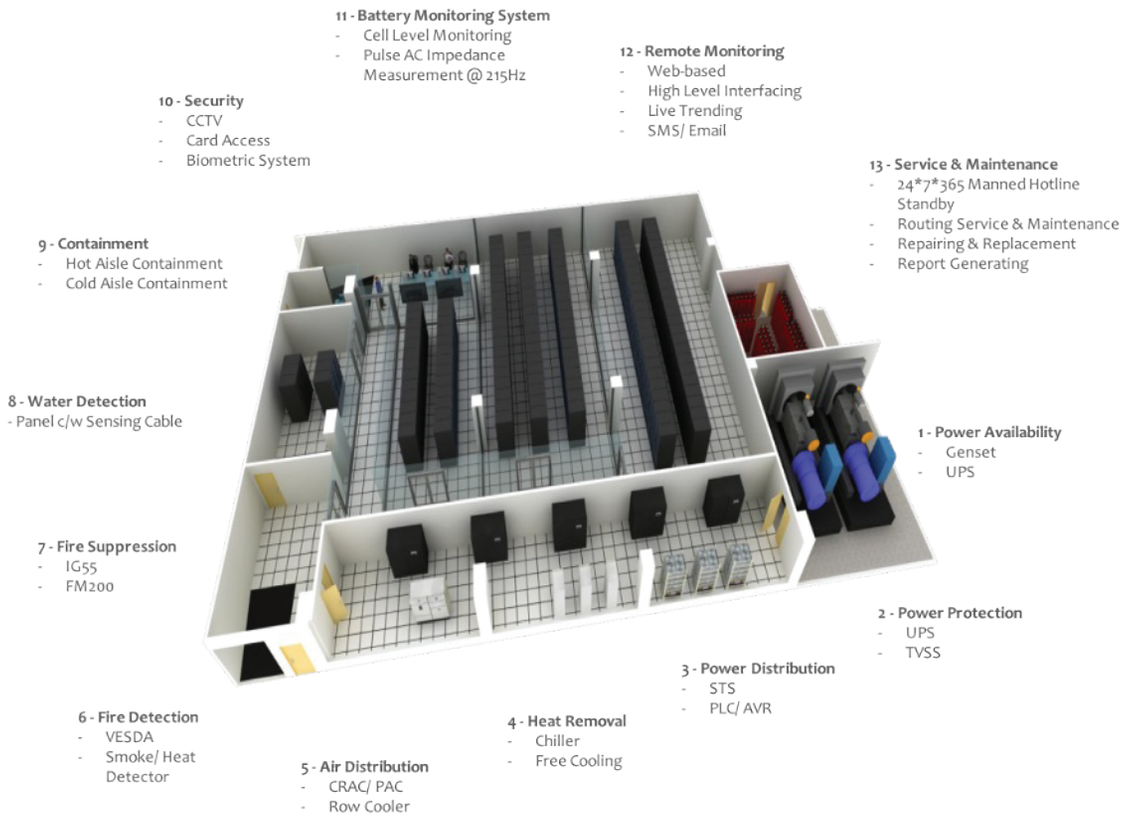

Дэлхийн тэргүүлэх компаниудын дата төвийг сонирхуулахад үүлэн үйлчилгээний чиглэлд тэргүүлэгч AWS дэлхийн 26 байрлалд нийт 84 дата төв, Microsoft Azure 60 байрлалд 116 Дата төв, Google Cloud Platform дэлхий даяар 34 байрлалд 103 дата төвтэй үйл ажиллагаагаа явуулж байгаа бол бидний өдөр тутамдаа хэрэглэдэг Facebook компани 18 байрлалд нийт 85 дата төвтэй үйл ажиллагаагаа явуулж байна.

Таны мэдээлэл хаана хадгалагддаг вэ?

2021 онд CloudScene байгууллагаас гаргасан тайланд дэлхий дээр нийт 110 орны 8’000 орчим дата төвүүд байгаагаас АНУ 2700 (33%), Герман 487 (5.7%) , Их Британи (5.5%), Хятад 443 (5.2%), Канад 328 (3.3%) гэсэн улсууд эхний тавд дата төвийн тоогоор бичигдсэн байна

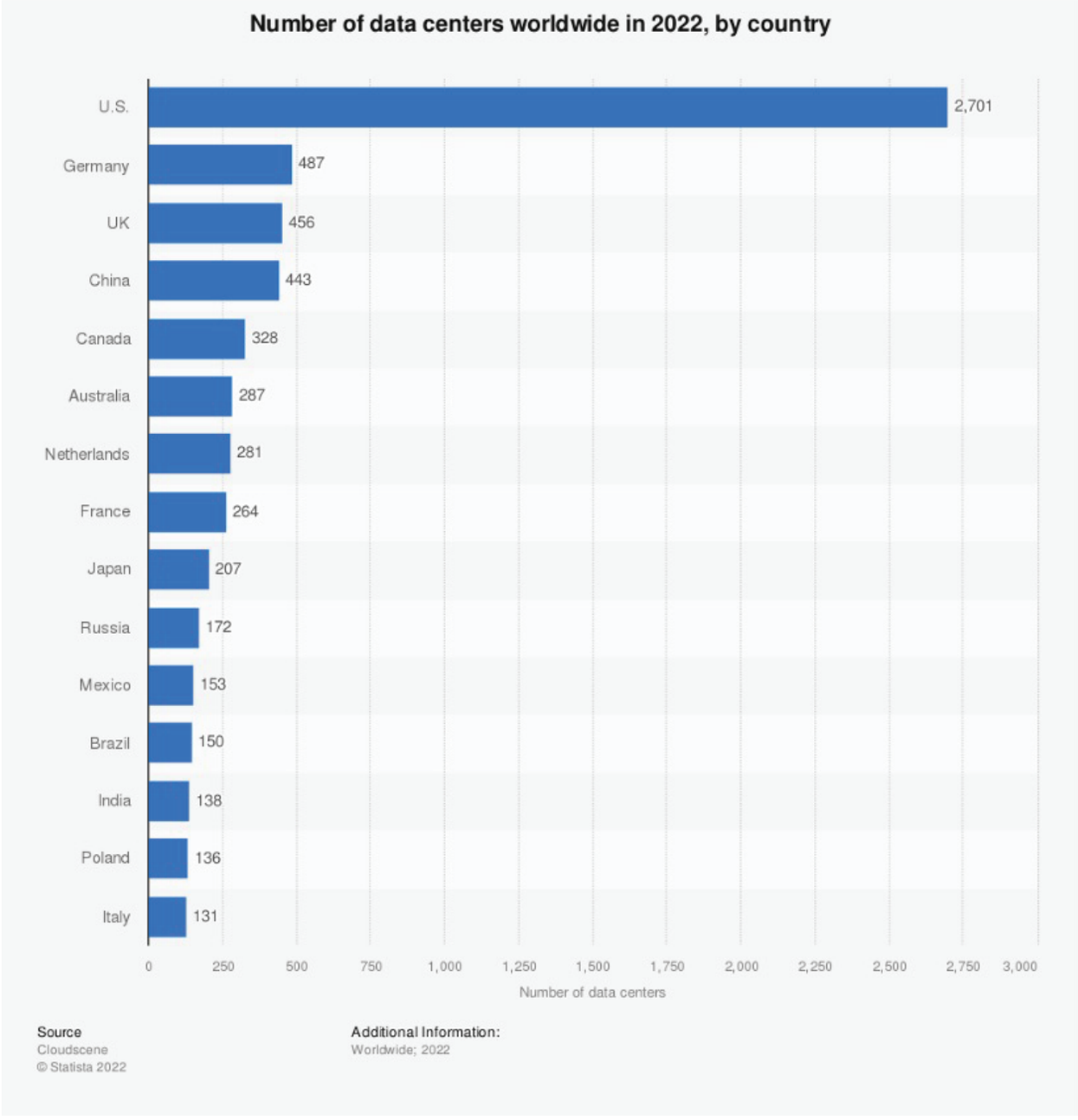

Эндээс харахад дэлхий дээрх нийт Дата төвийн 33% АНУ -д байрлаж байгаа нь Google, Facebook, Uber, Twitter, Yelp зэрэг мэдээлэл их хэмжээгээр үүсгэж хадгалагддаг дэлхийн тэргүүлэх мэдээллийн технологийн компаниуд байрладагтай шууд холбоотой биз ээ.

Нийтлэл бичсэн: Айтүүлс ХК-н Техникийн үйл ажиллагааны хэлтсийн менежер Ч. Гансүлд

Дата төвийн стандарт

21 -Р ЗУУНЫ ГАЗРЫН ТОС БОЛ ДАТА

Тэгвэл бидний хамгийн үнэт баялаг болсон ДАТА -г хадгалж, хамгаалж, түгээж буй Дата төвүүдэд ямар стандарт мөрдөгдөж ажилладаг вэ?

Өмнөх хэсэгт дурдсанчлан ДАТА ТӨВ бол нэг үгээр ДЭД БҮТЭЦ. Тэр дундаа дата төвийн хувьд цахилгаан хангамж, хөргөлт, орчны аюулгүй байдлыг хамгийн нэн тэргүүнд чухалчлан авч үздэг. Дата төвийн дэд бүтцийн шаардлагын хүрээнд мөрдөгддөг хэд хэдэн стандарт байдаг. Зарим байгууллага, улс орнууд өөрсдийн дотоод стандартыг дата төвүүд дээрээ мөрддөг ч дэлхий нийтээр хүлээн зөвшөөрөгдсөн, албан ёсны баталгаажуулалт олгодог үндсэн 3 стандарт байна.

UPTIME INSTITUTE'S TIER STANDARD

Uptime Institute нь 25 дахь жилдээ дата төвийн стандартыг баталгаажуулж байгаа ба дэлхий дээр хамгийн олон дата төвийг буюу нийт 110 оронд өнөөдрийн байдлаар 2500 гаруй дата төвийн стандартыг баталгаажуулсан байгууллага юм.
Салбарын томоохон тоглогчид болох facebook, Amazon зэрэг байгууллагууд өөрсдийн дата төвийг байгуулахдаа тус стандартыг дагаж мөрддөг. Энэхүү стандарт нь Design (Зураг төсөл) Construction (байгууламж), Operational (үйл ажиллагаа) гэсэн үндсэн 3 төрөлд TIER 1, TIER 2, TIER 3, TIER 4 гэсэн 4 түвшинд баталгаажуулалт хийж certificate олгодог стандарт юм.

TIER 1 DATACENTER :

1-р түвшний дата төв нь өөрсдийн мэдээллийн технологийн тоног төхөөрөмжүүдийн (IT load) – бүрэн ачааллыг хангах эрчим хүч, хөргөлтийн хүчин чадалтай, тэдгээр цахилгааны тоног төхөөрөмж, хөргөлтийн шийдэл нь ямар нэгэн нөөцгүй, дангаар ажилладаг зохион байгуулалттай дата төвүүд байдаг. Энэ төрлийн дата төвд аливаа засвар үйлчилгээ, яаралтай засварын ажлын үед тохиолдолд тухайн дата төвийн үйл ажиллагаа бүрэн зогсох шаардлагатай болдог.
TIER 1 түвшний дата төвд тавигдах ерөнхий шаардлага :
• Цахилгаан хэт хэлбэлзэл, тасалдлын үед ашиглагдах тог баригч төхөөрөмж (UPS)
• Мэдээллийн технологийн тоног төхөөрөмж (IT systems) байрлах тусгай зай, талбайг бэлтгэсэн
• Генератортай
• Хөргөлтийн төхөөрөмжтэй
Тоног төхөөрөмжүүдийн нөөц байдаггүй тул TIER 1 түвшний дата төвийн жилийн бодит тасалдал 28.8 цаг байхыг хүлээн зөвшөөрдөг. Энэ нь жилийн найдвартай ажиллагаа 99.671% гэсэн үг юм.

TIER 2 DATACENTER :

2-р түвшний дата төв нь 1-р түвшний дата төвийн бүх шаардлагуудыг хангасан байх шаардлагатай бөгөөд нэмэлтээр уг түвшний дата төв дээр нөөц тоног төхөөрөмжүүдийн шаардлага нэмэгддэг.
• Нөөц генератортай байх
• Нөөц хөргөлтийн төхөөрөмж
• Energy storage
• Тусгай зориулалтын өргөгдсөн шал
• UPS модулиуд
• Дизель генераторын шатахуун нөөцлөх тусгай зориулалтын сав
Хэдий 2 -р түвшний дата төв нь нөөц генератор, нөөц хөргөлтийн төхөөрөмжтэй байдаг ч цахилгааны үндсэн шугам болон хөргөлтийг түгээх шугам нь дан шийдэлтэй байдаг тул эрсдэл өндөр хэмээн үзэн үзэн жилийн бодит тасалдал 22 цаг буюу жилийн найдвартай ажиллагаа 99.741% байдаг.

Дата төвийн стандарт

TIER 3 DATACENTER

3-р түвшний дата төв нь цахилгаан хангамжийн тоног төхөөрөмж болон хөргөлтийн төхөөрөмжүүд нөөцтэй байх шаардлагатай болдог ба 1 болон 2-р түвшний дата төвүүдээс ялгаатай нь аливаа засвар үйлчилгээ болон тоног төхөөрөмжийг солих үед дата төв бүрэн унтрах шаардлагагүйгээр тухайн ажлуудыг хийх боломжтой байдаг. Энэ түвшний дата төвийн байгууламж нь 2-р түвшний Дата төвд шаардагддаг бүх бүрэлдэхүүн хэсгүүд, шаардлагыг хангасан байх шаардлагатай ба нэмээд эдгээр байгууламжууд дээр N+1 шаардлага нэмэгддэг.
Уг ойлголтыг тайлбарлавал "N" гэдэг нь мэдээллийн технологийн тоног төхөөрөмжүүдийн (ITload) бүрэн ачааллыг хангахад шаардлагатай хүчин чадлыг хангах дэд бүтэц ба "+1" нь тухайн дэд бүтэц дээр нэмэлтээр нөөцөд ашиглаж байгаа тоног төхөөрөмжүүдтэй ижил хүчин чадал бүхий 1 ширхэг тоног төхөөрөмж байхыг шаарддаг гэсэн үг юм.

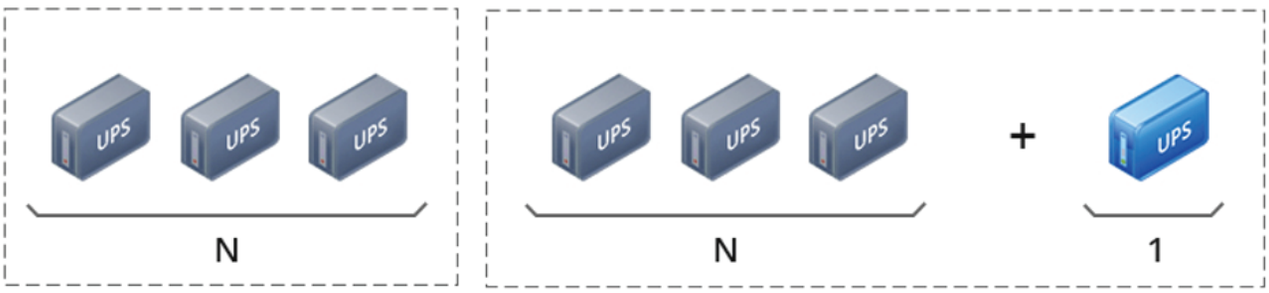

Тухайн түвшний дата төв дээр аливаа гэнэтийн цахилгааны хязгаарлалт, тасалдлын үед өөрийн нөөцөөр хамгийн багадаа 72 цаг үргэлжлүүлэн ажиллах шаардлагатай байдаг ба бодит тасалдал харьцангуй бага буюу жилийн бодит тасалдлын хүлээн зөвшөөрөгдсөн хэмжээ 1.6 цаг буюу найдвартай ажиллагаа 99.982% байдаг. Дашрамд дуулгахад Айтүүлс ХК – н ДАТА ТӨВ нь сүүлийн 3 жил дараалан TIER 3 түвшний uptime – тай ажилласан байна. Мөн дэлхийн шилдэг, Giant компаниудын дата төвүүдийн стандарт TIER3 болон түүнээс дээш түвшинтэй байхыг шаарддаг.

Дата төвийн стандарт

TIER 4 DATACENTER

Уг түвшний дата төв нь дата төвийн хамгийн өндөр зэрэглэлийн дата төвүүд байдаг ба дэд бүтцийн шаардлагын хувьд 3-р түвшний дата төвийн дэд бүтцийн шаардлага дээр нэмэгдэж бүх тоног төхөөрөмжүүд нь тусдаа бие даасан, тусгаарлагдсан зохион байгуулалттай болж ирдэг.

• Хос генератор, хос тог баригч төхөөрөмжийн систем, хос хөргөлтийн төхөөрөмжийн систем
• Дээрх хос дэд бүтцийн системүүд нь бие даасан, аль нэг систем дээр асуудал гарахад нөгөөхдөө нөлөөлөхгүй, тусгай бие даасан дэд бүтцүүд байхыг шаарддаг
• Аливаа гэнэтийн эрчим хүчний тасалдал, гэмтлийн үед өөрийн нөөц дэд бүтцээр хамгийн багадаа 96 цаг тасралтгүй ажиллах боломжтой байх.
• Эрчим хүчний эх үүсвэр нь ямар нэгэн өөр гадны эх үүсвэртэй холбогддоггүй байх

Өөрөөр хэлбэл уг түвшний дата төв дээр “2N” болон “2N+1” архитектурыг ашигладаг.

• 2N зохион байгуулалт гэдэг нь тухайн дата төвийг ажиллуулах дэд бүтцийн нөөц нь бие даасан 2 тусдаа систем болж ажиллах шаардлагатай ба аль нэг хэсэгт асуудал, тасалдал үүсэхэд нөгөө хэсгийн дэд бүтцийн систем ажиллана гэсэн үг юм
• 2N+1 зохион байгуулалт нь 2N – тэй ижил мөн тусдаа бие даасан 2 дэд бүтцийн систем ажиллах ба аль нэг систем дээр асуудал үүсэхэд нөгөө хэсгийн дэд бүтэц мөн ажиллах ба хэрэв тухайн нөөцөөр ажилласан дэд бүтцийн тоног төхөөрөмж дээр асуудал гарлаа гэж үзэхэд нөөцөд нэмэлтээр 1 төхөөрөмж сэлгэж ажиллах боломжтой байх шаардлага юм.

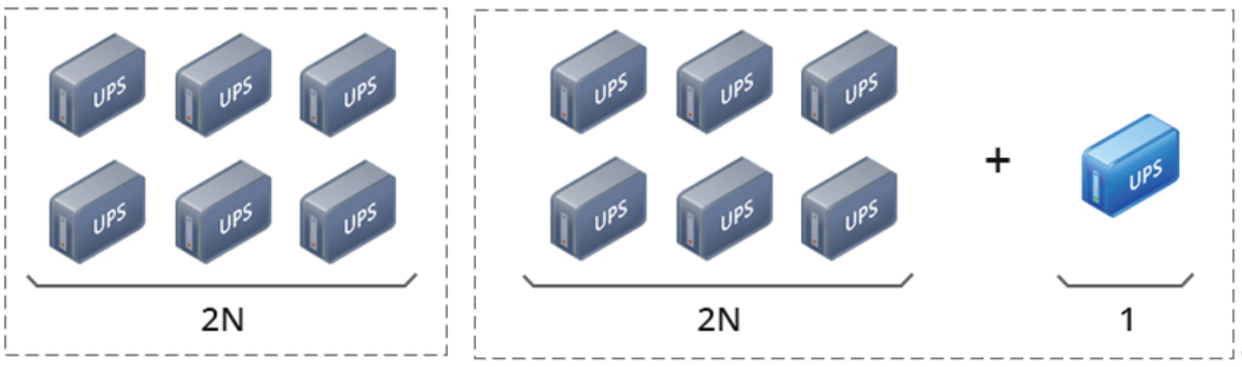

Дата төвийн стандарт

ANSI/TIA 942-A 2014

TIA 942 буюу Дата төвийн харилцаа холбооны дэд бүтцийн стандарт нь мэдээллийн технологийн кабель, сүлжээний дэд бүтцийн холболтод илүү чиглэгдсэн бөгөөд Uptime institute -н TIER шатлалын стандартад суурилж гарсан учир мөн ижил 4 түвшинтэй, тоног төхөөрөмжүүдийн нөөц, найдвартай ажиллагааг хангахад чиглэсэн стандарт юм. 2014 он хүртэл Uptime institute -н адил дата төвүүдийг Tier 1 – Tier 4 гэсэн шатлалаар баталгаажуулалт хийдэг байсан бол 2013 онд Uptime institute -с шаардлага тавьсантай холбоотойгоор Rated 1 – Rated 4 гэсэн нэршлээр дата төвүүдэд баталгаажуулалт олгодог болсон байна. Мөн Design (зураг төслийн баримт бичгүүд стандартад нийцсэн эсэх), Facilities (дата төвийн байгууламж, дэд бүтцийн тоног төхөөрөмж зургийн дагуу, стандартыг хангаж байгуулагдсан эсэх), Ready (Тухайн зураг төслийн дагуу баригдсан байгууламж нь дэд бүтцийн нөөцийн хувьд зөв ажиллаж байгаа эсэх) – гэсэн 3 төрлийн баталгаажуулалтыг хийдэг. Өнөөдрийн байдлаар дэлхий дээр "ANSI/TIA 942-A 2014" стандартын баталгаажуулалт хийгдсэн, гэрчилгээний хувьд хүчинтэй 252 дата төв үйл ажиллагаа явуулж байна.

ANSI/TIA 942-A 2014 СТАНДАРТЫН ЕРӨНХИЙ ШААРДЛАГА:

	RATED 1 BASIC	RATED2 Redundant Components	RATED 3 Concurrently Maintainable	RATED 4 FAULT TOLERANT
Number of Delivery paths	Only 1	Only 1	1 Active, 1 Passive	2 Active
Redundant Components	N	N+1	N+1	2 (N+1) S+S
Support Space to Raised Floor Ratio	20%	30%	80-90%	100%
Initial Watts/ft	20-30	40-50	40-60	50-80
Ultimate Watts/ft	20-30	40-50	100-150	150+
Raised Floor Height	12"	18"	30-36"	30-36"
Floor Loading Pounds/ft	85	100	150	150+
Utility Voltage	208, 480	208, 480	12-15kV	12-15kV
Months to Implement	3	3 to 6	15 to 20	15 to 20
Year First Deployed	1965	1970	1985	1995
Construction $/ft Raised Floor	$450	$600	$900	$1,100+
Annual IT Downtime Due to Site	28.8 hrs	22.0 hrs	1.6 hrs	0.4 hrs
Site Availability	99.671%	99.749%	99.982%	99.995%

Дата төвийн стандарт

ANSI/BICSI 002-2019

Data Center Design and Implementation Best Practices – нэртэй энэхүү баримт бичиг нь тухайн дата төвийн байгууламжийн байршлыг сонгохоос эхлээд төлөвлөх, зураглал гаргах, ашиглалт оруулах бүхий л процессыг гарын авлага хэлбэрээр гаргасан, нийт 17 бүлэг бүхий стандарт юм. Уг баримт бичгийн хүрээнд BICSI – д бэлтгэгдсэн албан ёсны мэргэжилтнүүд мөн 0-4 ангиллаар дата төвүүдийг тодорхойлж баталгаажуулалт хийдэг.
ANSI/BICSI 002-2019 стандарт нь дараах үндсэн бүлгүүдэд дэд бүтцийн стандартыг тусгасан байдаг:
Бүлэг 5 : Site Selection (Байршлын сонголт)
Бүлэг 6: Space Planning (Орон зайн төлөвлөлт)
Бүлэг 7: Architectural (Архитектур)
Бүлэг 8: Structural (Барилгын бүтэц)
Бүлэг 9: Electrical Systems (Цахилгааны систем)
Бүлэг 10: Mechnical (автоматжуулалт)
Бүлэг 11: Fire Protection (Галын хамгаалалт)
Бүлэг 12: Security (Аюулгүй байдал)
Бүлэг 13: Facility (Байгууламж)
Бүлэг 14: Telecommunications Cabling, Infrastructure, Pathways and Spaces (Харилцаа холбооны кабелын суурилуулалт, дэд бүтэц, кабелын зам болон орон зай)
Бүлэг 15: Information Technology (Мэдээллийн технологи)
Бүлэг 16: Commissioning (Ашиглалтад оруулах үйл явц)
Бүлэг 17: Data Center Maintenance (Дата төвийн засвар үйлчилгээ)
Дата төв дээр эдгээр дэд бүтцийн стандарт шаардлагууд байдаг бол мэргэжилтнүүдийн зүгээс дата төвийн үйл ажиллагаанд мөрдөхийг зөвлөдөг хэд хэдэн үйл ажиллагаа, чанар, мэдээллийн аюулгүй байдлын стандартууд байдаг. Үүнд :
• Uptime Institute: Operational Sustainability (Үйл ажиллагааны тогтвортой байдлын стандарт. Уг стандарт нь TIER Түвшний дэд бүтцийн стандартаас тусдаа бие даасан стандарт байдаг)
• ISO 9001 – Quality System (Чанарын удирдлагын стандарт)
• ISO 14001 – Environmental Management System (Байгаль орчны удирдлагын стандарт)
• ISO 27001 – Information Security (Мэдээллийн аюулгүй байдлын стандарт)
• PCI – Payment Card Industry Security Standard (Төлбөрийн картын мэдээллийн аюулгүй байдлын стандарт)
• AMS-IX – Amsterdam Internet Exchange – Data Centre Business Continuity Standard (Дата төвийн бизнесийн тасралтгүй байдлын стандарт)

Монгол улсын хувьд 2021 онд " Дата төвийн харилцаа холбооны болон бусад дэд бүтцийн шаардлага " нэртэй "MNS 6528:2021" – г стандартыг баталж 2021.09.27 – ий өдрөөс эхлэн хүчинтэй мөрдөгдөж байна. Уг стандартад мөн дата төвийг Зэрэглэл 1 – Зэрэглэл 4 гэсэн ангиллаар ангилж тоног төхөөрөмж, дэд бүтэц, харилцаа холбооны шаардлагыг тусгасан байдаг.
Эдгээр стандартуудаас Айтүүлс ХК нь 2019 онд үйл ажиллагаандаа PCI DSS стандартыг нэвтрүүлэн, баталгаажуулалт хийгдсэн бол 2023 оны эхний улиралд багтан Чанарын удирдлага болон Мэдээллийн аюулгүй байдлын нэгдсэн удирдлагын тогтолцоог үйл ажиллагаандаа нэвтрүүлэхээр ажиллаж байна.
Эцэст нь хэлэхэд та Qpay төлбөр тооцооны системээр ямар нэгэн төлбөр тооцоо хийж, news.mn, zarig.mn – с мэдээ уншиж, emart худалдааны төвөөр үйлчлүүлж хөнгөлөлтийн оноо цуглуулж, eclnic.mn – с цахимаар шинжилгээний хариугаа авч, trade.mn -с bitcoin, ardcoin худалдан авч, Social Pay application ашиглаж уян хатан зээлийн нөхцөлөөр бараа худалдан авч байсан бол та аль хэдийн АЙТҮҮЛС ХК – н дата төвийн үйлчилгээг авч байсан гэсэн үг юм. Хэрэв та бизнесийн үйл ажиллагаагаа тэлж, Олон улсын стандартад нийцсэн, Мэдээллийн аюулгүй байдлыг эрхэмлэн ажилладаг дата төвийн үйлчилгээ болон Монголын анхны, цорын ганц үүлэн технологийн үйлчилгээг авч өөрийн бизнесийг дэлхийд хүргэхийг хүсвэл itools.mn болон cloud.mn – сайтуудаар зочилно уу.

Нийтлэл бичсэн: Айтүүлс ХК-н Техникийн үйл ажиллагааны хэлтсийн менежер Ч. Гансүлд

Мэдээллийн аюулгүй байдлын зарчим түүний ойлголтууд

Мэдээллийн аюулгүй байдал гэдэг нь маш өргөн ойлголт бөгөөд зөвхөн мэдээллийн технологитой холбоотой асуудал биш юм. Мэдээлэлтэй харьцаж буй хүн, түүнийг дамжуулах процесс, үүнд ашиглагдаж буй технологи нь найдвартай байснаар мэдээллийн аюулгүй байдал хангагдах нөхцөл байдал үүсдэг. Хүн төрөлхтөн үүссэн цагаасаа л тодорхой мэдээллийг нэгнээсээ нууцлах шаардлага зайлшгүй байсан ба үүнийг нь илрүүлж ямар нэгэн байдлаар зөв болон буруу замаар ашиглах сонирхол байсаар ирсэн.

Мэдээллийн аюулгүй байдлын үндсэн гурван зарчим байдаг.
1. Нууцлагдсан байдал (Confidentiality)
2. Бүрэн бүтэн байдал (Integrity)
3. Хүртээмжтэй байдал (Availability)

Орчин үед кибер орон зайтай хамааралтай хоёр зарчим нэмэгддэг болсон.
1. Үнэн зөв байдал (Authentication)
2. Үл зайлсхийх байдал (Non-repudiation)

НУУЦЛАГДСАН БАЙДАЛ

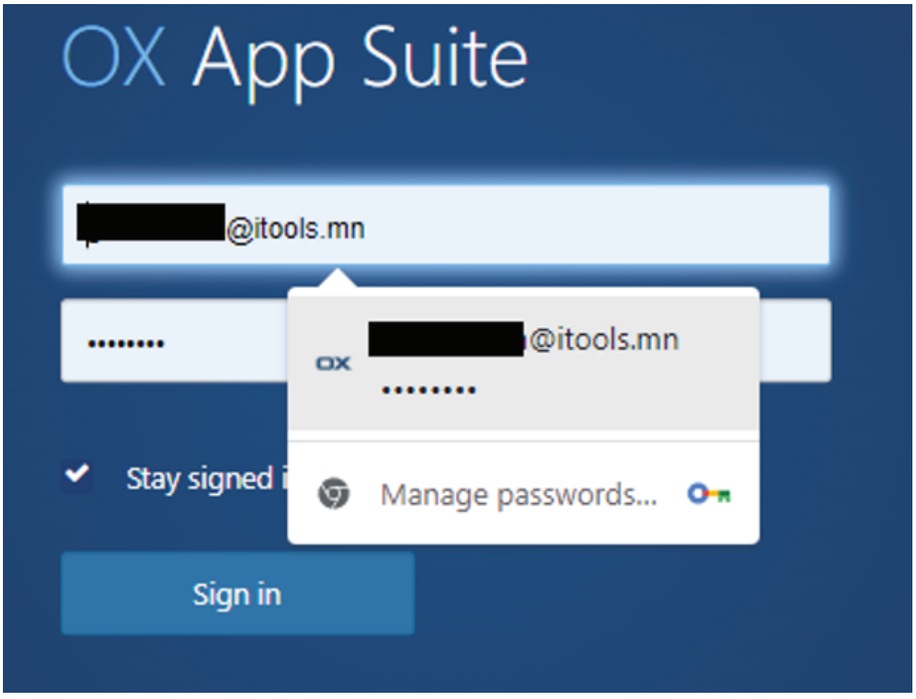

Мэдээлэл зөвхөн хүрэх ёстой эзэндээ л хүрч өөр зөвшөөрөлгүй хэн нэгэн уг мэдээлэлд нэвтрэх боломжгүй гэсэн нөхцөлийг хангаж байх ёстой.
Жишээ нь: Таны мэйлрүү зөвхөн та л хандаж ордог байх. Хэрвээ та мэйлийн нууц үгээ интернэт хөтөч дээрээ хадгалж үлдээсэн бол энэ нь та болон танай байгууллагад маш их эрсдэлийг бий болгож байгаа юм.

Мэдээллийн аюулгүй байдлын зарчим түүний ойлголтууд

БҮРЭН БҮТЭН БАЙДАЛ

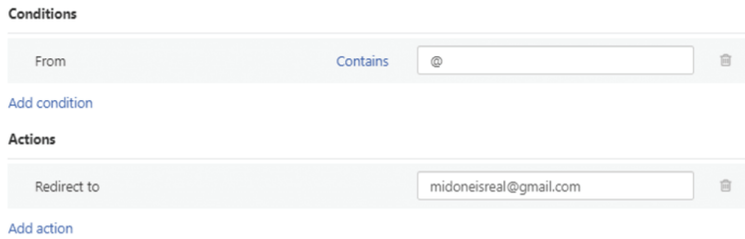

Мэдээлэл болон мэдээллийн системд зөвшөөрөлгүй этгээд мэдээллийг өөрчлөх, устгахаас хамгаалагдсан байх.
Жишээ нь: Таны хүлээж авах мэйлийг дундаас нь хуулах өөрчлөхгүй байх гэх мэт. Дээр дурдсанчлан та нууц үгээ хадгалдаг байлаа гэж бодоход таны төхөөрөмж вирустэх болон халдлагад өртөх тохиолдолд таны хадгалсан нууц үгийг ашиглан танд ирэх бүх мэйлийг өөр мэйлрүү танд мэдэгдэхгүйгээр forward хийн таныг болон бусдыг хууран мэхлэх буюу phishing хийж болох юм.

ХҮРТЭЭМЖТЭЙ БАЙДАЛ

Тухайн мэдээллийг шаардлагатай үед ашиглах боломжтой байх буюу та хүссэн цагтаа үйлчилгээгээ авч чаддаг байхыг хэлнэ. Өөрөөр хэлбэл мэдээллийн системийн найдвартай үйл ажиллагааг хангахыг хэлнэ.
Жишээ нь: Та мэйлрүүгээ орох гэтэл сервер нь ажиллахгүй байвал энэ нь хүртээмжтэй байдал алдагдсаны нэгэн жишээ юм.
Дээрх гурван зарчим биелж байж тухайн мэдээлэл, мэдээллийн систем аюулгүй байна гэж хэлж болно.

ҮНЭН ЗӨВ БАЙДАЛ

Мэдээллийг илгээгч өөрөө үнэн зөв байх ёстой. Та хэн нэгэн рүү мэдээлэл илгээсэн бол өөр хэн нэгэнд очихгүйгээр хүлээн авах ёстой хүндээ л очих ёстой.

Жишээ нь:
1. Бид e-mongolia руу нэвтрэх, цахим бирж рүү нэвтрэх үед утсанд шуудан болон захиа ирэн тоон гарын үсгээр баталгаажуулдаг.
2. Таны харилцагч байгууллагаас мэйлээр нэхэмжлэл ирлээ гэж бодоход (магадгүй sales@itools.mn) илгээгч нь харилцдаг мэйл нь байх ёстой. Монголд гэлтгүй дэлхийд төстэй мэйл, домэйн хаяг, мэйлийн нэр ашиглан phishing төрлийн халдлага маш их хийдэг тул та мэйлийн source-г шалгаж байх хэрэгтэй.

ҮЛ ЗАЙЛСХИЙХ БАЙДАЛ

Мэдээллийг илгээсэн, хүлээн авсан гэдгээс зайлсхийх боломжгүйгээр баталгаажсан байхыг хэлнэ.

Жишээ нь: Бидний бичсэн эсвэл хүлээн авсан мэйлийн лог буюу ул мөр байж болно. Ямарваа нэгэн зүйл тохиолдоход нэг талаас би ийм мэйл илгээгээгүй , нөгөө талаас би ийм мэйл хүлээн аваагүй гэдэг зайлсхийх байдал үүсэхгүй.

Өнөөдөр бид нар мэдээлэл технологи өндөр хөгжсөн өөрөөр хэлбэл аж үйлдвэрийн дөрөвдүгээр хувьсгалын эрэн үед амьдарч байна. Энэ нь бидэнд эерэг өөрчлөлт, хөгжил, боломж өгч байгаа ч халдагч этгээдэд мөн тийм боломж өгч байгааг анхаарах хэрэгтэй. Бүх зүйл цахим болж интернэт орчин их хөгжихийн хэрээр цахим халдлага төдий чинээ нэмэгдэнэ. Мэдээж та хувийн аюулгүй байдлаа хангаж чадвал айх аюул үгүй. Тийм учир ядаж л интернэт хөтөч дээрээ нууц үгээ хадгалахгүй байхыг хичээгээрэй.

Нийтлэл бичсэн: Айтүүлс ХК-н системийн админ О. Билэгсайхан

IPv4 хаягаас IPv6 хаяг руу шилжих цаг болжээ

Хэрвээ та интернэт ашигладаг бол “IP” хаяг гэж сонсон л байж таарна. Тэгэхээр “IP” хаяг гэж юу вэ? Ямар үүрэгтэй гэдгийг та мэдэх үү?

“IP” хаяг гэдэг нь мэдээж “Интернэт протоколын хаяг” гэсэн үг юм. Мэдээлэл хаана байгаа, хэн мэдээлэл хүсэж байгааг заадаг бөгөөд “IP” хаягийг энгийнээр бидний орон сууцны хаяг эсвэл утасны дугаартай адил “IP” хаяг нь тухайн төхөөрөмжийг бусдаас ялгаж өгдөг. Тиймээс ч сүлжээнд байгаа төхөөрөмж бүр бусдаасаа ялгаатай хаягтай байдаг. Хэрвээ танд илгээмж ирэхэд адил хаягтай хэд хэдэн газар байдаг бол илгээмжийг хаашаа явуулах уу? гэх асуудал үүсэх шиг сүлжээнд хоёр адилхан хаягтай байхад үүнээс шалтгаалах асуудал үүсэх юм. Тиймээс ч тухайн сүлжээнд байгаа төхөөрөмж бүр өөр өөр “IP” хаягтай байдаг.

“IP” хаяг нь дотроо хоёр төрөл байдаг бөгөөд IPv4,IPv6 юм. Одоогийн байдлаар хамгийн өргөн хэрэглэгддэг IPv4 хаягийн хязгаар дууссан бөгөөд IPv6-руу дэлхий нийтээрээ бага багаар шилжиж эхэлж байна.

IPv4-ийн тухай:
IPv4 хаяг нь 32-бит (4 байт) хаяг хэрэглэдэг учраас байх боломжит онцгой хаяг нь 4,294,967,296 буюу 2-н 32 зэрэгт юм.

НУУЦЛАГДСАН БАЙДАЛ

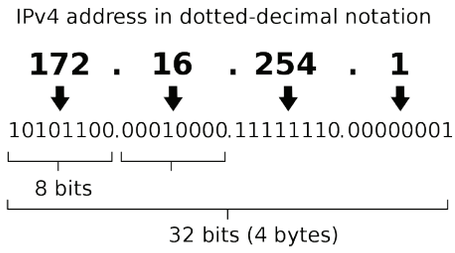

IPv4-ийн дэлхий нийтийн эзэмшил, удирдлагыг Internet Assigned Figures Authority (IANA) нь томилсон нэр, дугаарын веб фирм (ICANN) зэрэг бусад байгууллагуудын тусламжтайгаар гүйцэтгэдэг.

IPv4 хаягаас IPv6 хаяг руу шилжих цаг болжээ

IPV4 БАГЦЫН БҮТЭЦ

Ip нь OSI хувилбарын 3-р давхаргад байдаг бөгөөд ийм учраас хэсгүүдийг багц болгон хуваахад чухал үүрэг гүйцэтгэдэг. Net Method (IP) нь урьдчилсан давхаргаас өгөгдлийн нэгжүүдийг багтааж, толгойн мэдээлэлдээ суулгадаг. Дугтуйтай мэдээллийг IP ачаалал гэж нэрлэдэг. IP толгой хэсэгт хамгаалагдсан багц хүргэхэд шаардлагатай бүх мэдээлэл байна.Толгой хэсэгт олдсон зарим дэлгэрэнгүй мэдээлэлд таних, толгой хэсгийн хувилбар, арга, толгой хэсгийн шалгах нийлбэр, очих хаяг болон бусад холбогдох мэдээлэл орно.

IPv4 нь холбогдох гурван төрлийг дэмждэг; Unicast, Broadcast, түүнчлэн Multicast. Unicast тохиргооны мэдээллийг зөвхөн нэг хост руу илгээдэг. Unicast горимоос ялгаатай нь Multicast нь сүлжээнд байгаа бүх хостуудад багц түгээлтийг дэмждэг. Multicast горим нь Unicast болон Broadcast хоёрын хослол бөгөөд багцууд нь нэг хостоос ирдэггүй, сегментэд байгаа бүх хостууд байдаггүй.

IPv6 хаягийн бүтэц

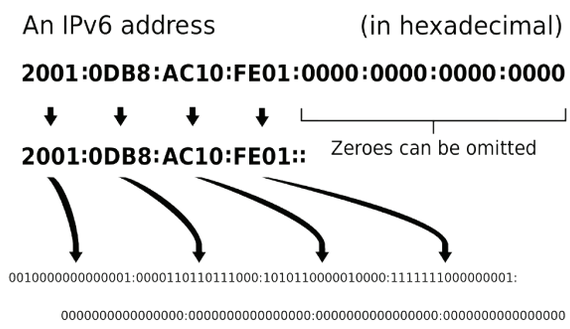

Pv6-ийн тухай

IPv6 хаяг нь 128bit буюу ойролцоогоор 340,282,366,920,938,463,463,374,607,431,768,211,456 ширхэг хаяг байх боломжтой юм.

ЯАГААД IPV6 ГЭЖ?

• IPv6 нь илүү олон хаяг санал болгохоос гадна хаягийн тохиргоог хялбарчлах, пакет боловсруулахад хялбар байдал, сүлжээний дугаарлалт болон бусад олон функцуудыг нэгтгэдэг. Энэ нь Unicast, Multicast болон anycast дамжуулалтыг дэмждэг.
• Сүлжээний зохион байгуулалтыг хаягийн автомат тохиргоогоор дамжуулан хялбаршуулдаг. IPv6 нь ICMPv6 гэх мэт хамгаалалтын механизмуудыг өөртөө шингээх замаар мэдээллийн тогтвортой байдал, баталгаажуулалт, нууцлалыг ашигладаг. Нууцлал, мэдээллийн бүрэн бүтэн байдлыг хангадаг IPSecurity нь IPv6-д суулгагдсан.
• IPv6 нь IPv4 дээр илүү олон дамжуулалтыг дэмждэг. Энэ функц нь зурвасын өргөнийг эрчимжүүлсэн пакетын урсгалыг (мультимедиа урсгал гэх мэт) олон чиглэлд нэгэн зэрэг илгээх боломжийг олгодог.
• Хамгийн гол нь энэ нь Глобал сүлжээн дэх зангилааг нэмэгдүүлэх эцсийн шийдэл юм.

Нийтлэл бичсэн: Айтүүлс ХК-н техникийн тусламжийн инженер Н. Гуамарал

Itools.mn
75755585
info@itools.mn
Itools.mn